

EIPÄ SE ENÄÄ KIINNOSTA

Tapaustutkimus helsinkiläisten nuorten aikuisten suhteesta
seurakuntaan

Ronja Rusanen

Opinnäytetyö, kevät 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalian koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) +

Kirkon nuorisotyönohjaajan

virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Rusanen, Ronja. Eipä se enää kiinnosta. Tapaustutkimus helsinkiläisten nuorten aikuisten suhteesta seurakuntaan. Diak Etelä, kevät 2015, 59 sivua, 1 liite. Diakonia ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Tämän tutkimuksen aiheena ovat helsinkiläisten nuorten aikuisten suhde seurakuntaan ja heille tärkeät elämäntapa- ja elämäntilanteet. Tutkimuksen lähtökohtana oli Helsingin seurakuntayhtymän nuorille aikuisille suunnittelema tapahtuma, joka jouduttiin peruuttamaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Tämä käynnisti tutkimusprosessin, jossa haluttiin selvittää sekä nuorten aikuisten suhdetta seurakuntaan että heidän ajatteluaan laajemminkin.

Teoriaosuudessa tarkasteltiin nuoren aikuisen elämäntapaa, identiteettiä ja minäkuvaa kehityspsykologian näkökulmasta. Teoriaosuudessa esiteltiin myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työtä nuorten aikuisten parissa, sekä nuorten aikuisten uskonnollisuutta ja kirkon jäsenyyttä.

Tutkimusaineiston keräsivät Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck ja opinnäytetyön tekijä. Opinnäytetyössä esitellään Tutkimus- ja Konseptitoimisto Funckin tekemää kaksiosaista tutkimusta sekä opinnäytetyötä varten toteutetun teemahaastattelun tuloksia.

Opinnäytetyössä on käytetty sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista aineiston keruuta ja analyysimenetelmää. Kvantitatiivisessa strukturoidussa puhelinhaastattelussa tavoitteena oli selvittää, miten seurakunnan lähettämä onnitteluposti ja kutsu muistettiin. Kvalitatiivisella parihaastattelulla tavoitteena oli tunnistaa ja kuvata keskeisimmät nuorten tarpeet suhteessa seurakuntaan. Teemahaastatteluun osallistui kolme Helsingin seurakuntayhtymän työntekijää. Työntekijähaastattelu toteutettiin kvalitatiivisella puolistrukturoituna teemahaastatteluna. Työntekijät kertoivat oman näkemyksensä syyskuisen tapahtuman peruutuksen syistä ja kommentoivat aiheita, jotka nuoret nostivat esiin Tutkimus- ja Konseptitoimisto Funckin tekemässä haastattelussa. Lisäksi työntekijät kommentoivat miten kirkon tulisi muuttua, jotta nuoret aikuiset kokisivat kirkon osaksi omaa elämäänsä.

Kirkon tarjoamat palvelut ja toiminta eivät kiinnosta nuoria aikuisia. Jäsenen erkaantuminen kirkosta tapahtuu jo hyvin varhaisessa vaiheessa. Vaikka rippikoulun käy huomattava osa 15-vuotiaista, kolme vuotta rippikoulun jälkeen hyvin harva osallistuu seurakunnan nuorille aikuisille suunnattuun toimintaan. Kirkko muuttuu merkityksettömäksi osaksi nuoren aikuisen elämää, mikä johtuu seurakuntien vähäisestä rippikoulun jälkeisestä työstä. Nuoret eivät kaipaa seurakunnan järjestämiä isoja tapahtumia, vaan oman kasvuunsa ja itsenäistymisen tukemista.

Asiasanat: nuoret aikuiset, hengellisyys, kirkon jäsenyys, kvantitatiivinen tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus, teemahaastattelu

ABSTRACT

Ronja Rusanen. It is no longer of interest. 59 p., 1 appendix. Language: Finnish. Spring 2015. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

This study was concerned with young adults' relationship to the Church and the life questions important for them. The study was based on an event for young adults organized by Parish Union of Helsinki. The event had to be canceled due to the low number of participants. This started the research process, in which the aim was to find out young adults' relationship between the Church and understand their values.

The theoretical part of the thesis examines the young adult stage of life, identity and self-image by developmental psychology perspective. The theory part also presented the work of the Finnish Evangelical Lutheran Church among young adults. The theory part also explored the religiousness of the young adults and their membership in the Church.

The research material was collected by 'Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck' and the author of the thesis. This aim of the thesis was to analyze a two-part study made by 'Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck' and the basis of thesis work was on the results of the survey.

This thesis includes both quantitative and qualitative research methods. The aim of the quantitative structured telephone interview was to find out how the mail and invitation to the event sent by church were remembered. In the qualitative part, the objective of a couple interviews was to identify and describe the most important themes and needs of young people in relation to the Church. Three employees of Parish Union of Helsinki participated in the theme interview. Employee interview was conducted qualitative semi-structured theme interview. Employees' told their views on the reasons of the September event of cancellation and commented on issues that young people brought out of the Funck's survey. In addition, employees commented on how the Church should be changed in order for let young adults' experience the Church as part of their own lives.

Young adults are not interested in the services and activities provided by the Church. Although the confirmation training is a significant part of the 15-year-old age group, three years after the confessional training only a few attend the activities for young adults that the Church provides. The Church becomes meaningless for young adults, because of the lack of activities provided after confirmation. Young people do not need big events organized by Church. They need support in growing into adulthood and independence.

Keywords: young adults, spirituality, church membership, quantitative research, qualitative research, theme interview

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA	8
2.1 Nuorelle parasta -hanke	8
2.2 K-18 -synttärit	9
3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	13
4 NUORI AIKUINEN	15
4.1 Myöhäisnuoruus ja varhaisaikuisuus	15
4.2 Nuoren aikuisen identiteetti ja minäkuva	16
4.3 Nuori Helsingissä	17
5 SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO JA NUORET AIKUISET ..	19
5.1 Nuorten aikuisten uskonnollisuus	19
5.2 Nuoren aikuisen jäsenyys kirkossa	21
5.3 Nuoret aikuiset seurakunnan haasteena	22
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	24
6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja toimintaympäristö	24
6.2 Aineiston keruu ja analyysimenetelmät	26
6.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	27
7 EIPÄ SE ENÄÄ KIINNOSTA.....	30
7.1 Seurakunta kutsun lähettäjänä ei herätä kiinnostusta	30
7.2 Mitä nuori tarvitsee?	33
7.3 Mitä seurakunta voi tarjota?	35
8 NUORET NOSTAVAT ESIIN HEIDÄN ELÄMÄÄNSÄ KOSKETTANEITA TEEMOJA	38
8.1 Miksi K-18 -synttärit jouduttiin perumaan?.....	38
8.2 Koulukiusaaminen	39
8.3 Yksinäisyys.....	41
8.4 Työllistyminen.....	43

8.5 Vapaaehtoistyö.....	44
8.6 Kirkon tulee muuttua!	46
9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	48
LÄHTEET.....	54
LIITE 1: TYÖNTEKIJÄHAASTATTELUNRUNKO	59

1 JOHDANTO

Kirkosta eroaa herkemmin nuoret aikuiset. Taustalla on yleisemmin kokemus siitä, että kirkon jäsenyys on menettänyt merkityksensä yksilön elämässä. Kirkko koetaan henkilökohtaisesti merkityksettömäksi. (Mikkola 2006, 192.) Kristillisiä perinteitä ei enää arvosteta samalla tavalla kuin aikaisemmin ja seurakunnan toimintaan osallistuminen ei houkuttele. (Niemelä 2006, 43.) Tämä opinnäytetyö käsittelee helsinkiläisten nuorten aikuisten vähäistä kiinnostusta seurakuntayhtymän toimintaan.

Suomessa rippikoulun kävi vuonna 2014 84,1 % 15-vuotiaiden ikäryhmästä (Suomen ev.lut. kirkon tilastot 2014). Helsingin seurakuntayhtymä tilasi rippikouluprosessin palvelutasotutkimuksen JS Partners Oy:ltä kesän 2014 rippikouluista. Tutkimuksella haluttiin saada kokonaiskuva, kuinka tyytyväisiä nuoret ja heidän vanhempansa ovat rippikoulun käyntiin, seurakunnalta saamaansa palveluun ja materiaaliin. Tutkimukseen osallistui 81 nuorta ja 89 vanhempaa. (Rippikouluprosessin palvelutasotutkimus 2014, 3.) Arvio rippikoulukokonaisuudesta oli kiitettävä. Niin nuorten kuin vanhempienkin arvioimana rippikouluprosessi sai keskiarvoksi 4,3. (Rippikouluprosessin palvelutasotutkimus 2014, 37–38.) Helsingin seurakuntayhtymä voi olla tyytyväinen tulokseen, josta käy ilmi, että rippikoulu on edelleen kirkon nuorisotyön kannalta hyvin tärkeä kokonaisuus. Se osoittaa, että rippikoulu koetaan kokemuksena laajasti hyvänä nuoren elämässä.

Syksyllä 2014 kaikille Helsingin seurakuntayhtymän suomenkielisille 18 vuotta täyttävälle jäsenille päätettiin järjestää yhteiset syntymäpäiväjuhlat. Onnitteluposti ja kutsu tapahtumaan lähetettiin 3000:lle ja vain 15 ilmoittautui, minkä johdosta tapahtuma päätettiin perua. (Mäkinen B, henkilökohtainen tiedonanto 2014.) Kolmen vuoden kuluttua rippikoulusta seurakunnan toiminta ei herätä kiinnostusta ja kirkko koetaan merkitsemättömäksi. Mitä sellaista nuoren elämässä tapahtuu tuon kolmen vuoden aikana, joka erottaa nuoret kirkosta.

Tässä opinnäytetyössä tutustun helsinkiläisten nuorten ajatuksiin seurakunnasta. Heidän ajatukset tulevat ilmi Helsingin seurakuntayhtymän tilaamasta kaksiosaisesta tutkimuksesta, jonka Tutkimus- ja konseptitoimisto Funckin teki. Opinnäytetyön tavoitteena on saada vastaus seuraaviin kysymyksiin: miksi nuoret aikuiset eivät osoittaneet kiinnostusta Helsingin seurakuntayhtymän K-18 syntymäpäiväjuhliin, mitä ovat nuorille aikuisille tärkeät elämänskysymykset ja mikä on heidän suhteensa seurakuntaan? Lisäksi opinnäytetyötä varten haastattelin Helsingin seurakuntayhtymän kolmea työntekijää selvittääkseni, miten seurakuntayhtymän nuorisotyöntekijät arvioivat nuorten aikuisten elämänskysymyksiä ja heidän suhdettaan seurakuntaan.

Suomen kirkko on todellisen haasteen edessä, erityisesti Helsingin seurakuntayhtymä. Jos kirkosta erkaannutaan nuoruusiällä, ei sen toiminta välttämättä kiinnosta myöhemminkään. Kaikenikäinen kirkko kuulostaa ihanteelta, mutta on hyvin kaukana todellisuudesta. Kirkkoon kuuluvien aikuisten ikäryhmä on suuri, joten heidän tarpeensa ja toiveensa tulisi kuulla (Helenius 2005, 350).

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA

Vuonna 2009 Helsingin seurakuntayhtymässä kehitettiin nuorisotyön peruspalveluiden strategiaa. Kehittämistyön taustalla oli tarve määrittää varhaisnuoriso- ja nuorisotyön peruspalveluiden vähimmäismäärät. Peruspalveluiden vähimmäismäärät määritettiin, koska haluttiin antaa seurakuntien jäsenille tieto, mitä palveluita he voivat odottaa seurakunnilta. Vuonna 2009 Helsingin seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto päätti aloittaa Jäsenyyden tuki -hankkeen kaikissa Helsingin seurakunnissa. Tavoitteena hankkeessa on kehittää Helsingin seurakuntien toimintaa jäsenlähtöisempään suuntaan, kartoittaa ja luoda edellytyksiä jäsenmäärän kehitykselle, toimia eri hankkeiden yhteisenä tekijänä, yhdistää strategiaa, toimintaa ja teologiaa sekä viedä toimintakulttuuria ja markkinointia yhteisempään suuntaan. Jäsenyyden tuki -hankkeen toiminnan suunnittelussa lähtökohtana oli, että kirkko on jäsenen rinnalla koko elämänkaaren. (Mäkinen C, henkilökohtainen tiedonanto 2015.)

2.1 Nuorelle parasta -hanke

Nuorelle parasta -hanke on yksi Helsingin seurakuntayhtymän Jäsenyyden tuki -hankkeen kärkihankkeista. Alkuvuodesta 2013 aloitettu Nuorelle parasta -hankkeeseen kuuluu neljä osa-aluetta; kouluun siunaaminen, 10-synttarit, rippikoulutyö ja nuorten aikuisten parissa tehtävä työ. Hankkeen nuoret aikuiset -osiossa halutaan keskittyä tarkemmin 18 vuotta täyttäviin nuoriin. Hankkeen tarkoituksena on vahvistaa jäsenen yhteyttä seurakuntaan, saada kirkko merkitykselliseksi osaksi nuoren elämää sekä pitää 18-vuotiaat nuoret kirkon jäseninä. Toiminta sai nimekseen K-18. (Mäkinen A, henkilökohtainen tiedonanto 2014.)

Helsingin seurakuntayhtymä kokosi työryhmän seurakunnan työntekijöistä, jotka alkoivat suunnitella K-18 -toimintaa. Helsingin seurakuntayhtymän yksi selkeä haaste työryhmissä on, etteivät työryhmät pysy alkuperäisessä muodossaan. Helsingissä vaihtuvuus on hyvin vilkasta ja näin olleen tänä päivänä Nuorelle

parasta -tiimissä on vain muutama alkuperäisjäsen. Työryhmä keräsi ja ideoi K-18 -toimintaa ja hyväksytti ideoitaan seurakuntayhtymän yhteisissä seminaareissa. K-18 -toiminnan oli tarkoitus olla joka kuukautista, ympäri Helsinkiä, eri seurakuntien järjestäminä tapahtumina toteutuvaa toimintaa nuorille aikuisille. Nuoren elämässä täysi-ikäisyys on tärkeä elämänvaihe, mistä syystä Helsingin seurakuntayhtymä päätti aloittaa K-18 -toiminnan näytävästi. (Mäkinen C, henkilökohtainen tiedonanto 2015.)

2.2 K-18 -synttärit

Opinnäytetyö sai aiheensa ammattikorkeakoulun viimeisestä työharjoittelusta, jonka suoritin Helsingin seurakuntayhtymässä. Harjoitteluni painottui Helsingin seurakuntayhtymän järjestämään yhteiseen syntymäpäiväjuhlaan kaikille vuonna 2014 18 vuotta täyttävälle Helsingin suomenkielisten seurakuntien jäsenille. Vuonna 2014 Helsingin 18 suomenkielisessä seurakunnassa on noin 3000 18 vuotta täyttävää jäsentä. Heidät kaikki kutsuttiin juhlimaan yhteisiä syntymäpäiviä Helsingin Nosturiin 4.9.2014. Nosturissa oli tarkoitus järjestää ilmaiskonsertti, jossa esiintyjänä olisi ollut Roope Salminen & Koirat. Ilmaiskonsertin jälkeen tarkoitus oli siirtyä lähellä sijaitsevaan Mikael Agricolan kirkkoon reggae-messuun. Esiintyjänä messussa olisi ollut Katainen kansa. (Mäkinen A, henkilökohtainen tiedonanto 2014.)

Kaikki 3000 nuorta kutsuttiin tapahtumaan postitse. Jokaiselle lähetetyssä onnittelukortissa oli kutsu tapahtumaan sekä ilmoittautumisohjeet. Onnittelupostin mukana jokainen nuori sai muistitikun, johon oli tallennettu suora linkki harjoittelun aikana rakentamiini nuorille aikuisille tarkoitetuille nettisivuille: uskotoivorakkaus.fi/k-18. Nettisivujen kautta tapahtui myös ilmoittautuminen synttäreille. Nettisivut rakennettiin osana Nuorelle parasta -hanketta. Itsenäistymisen kynnyksellä oleva nuori voi löytää sivujen kautta apua arjen asioihin, kodinhoitoon, ruoanlaittoon ja asunnonhakuun. Lisäksi sivustolle oli tarkoitus kerätä nuorten aikuisten toiminnan vakiintuessa kaikki Helsingin seurakuntayhtymässä tapahtuva K-18 toiminta. (Mäkinen A, henkilökohtainen tiedonanto 2014.)

KUVA 1. Onnittelukortin kansi

KUVA 2. Onnittelukortin juhlakutsu

Nosturiin mahtuu enintään 900 ihmistä. Tämän takia ilmoittautuminen oli välttämätöntä, sillä jos ilmoittautuneita olisi tullut enemmän, olisi Helsingin seurakuntayhtymän täytynyt järjestää toinen tapahtuma, niin että kaikki halukkaat pääsisivät juhlimaan syntymäpäiviään. Osallistujamääräksi tavoitteena oli saada noin 10 % kutsutuista, eli noin 300 nuorta. (Mäkinen A, henkilökohtainen tiedonanto 2014.) Viikkoa ennen tapahtumaa ilmoittautuneita oli vain 15 nuorta, joten tapahtuma päätettiin perua. Nämä 15 nuorta sai

ilmoituksen tapahtuman peruuntumisesta ja heille lähetettiin kaksi elokuvalippua pahoitteluksi. (Mäkinen B, henkilökohtainen tiedonanto 2014.)

Miksi tapahtuma ei onnistunut? Tähän löytyy monta tekijää. Sain osallistua Helsingin seurakuntayhtymän nuorisotyön laivaseminaariin 16.9.2014, jossa asiaa käsiteltiin. Pinnalle nousi seuraavia syitä: onnittelukortti ei tavoittanut kaikkia nuoria, muistitikkuun tallennettu nettisivulinkki ei vienyt suoraan ilmoittautumissivustolle, muistitikku koettiin ylipäättään vanhanaikaiseksi, nuoret eivät osaa sitoutua kuukausien päähän tapahtuvaan tapahtumaan, eikä viimeisistä ilmoittautumispäivää kerrottu. Tapahtumalla oli väärä ajankohta, tapahtumaa ei markkinoitu muutoin kuin kutsukortilla, tapahtuma ei näkynyt sosiaalisessa mediassa, kutsun olisi pitänyt olla sähköinen ja siinä olisi tullut olla jakamisen mahdollisuus sosiaaliseen mediaan, kaverin mukaan ottamisesta ei ollut mitään informaatiota.

Edellä listatut asiat ovat kaikki varteenotettavia ja hyviä huomioita. On totta, että kirjepostilla menevä kutsu on vanhanaikainen ja nuoren on vaikea sitoutua saapuvaksi kuukausien päähän järjestettävään tapahtumaan. Lisäksi kuori, jossa kutsu sekä muistitikku postitettiin, ei sisältänyt muuta kuin vastaanottajan osoitteen. Ei esimerkiksi siitä, kuka kirjeen oli lähettänyt. Lisäksi mietittiin, oliko esiintyjäksi Nosturiin palkattu Roope Salminen & Koira tarpeeksi vetovoimainen bändi.

Tapahtuman peruutus sai huomiota myös Kirkko & Kaupunki -lehden Kerettiläinen palstalla. Kirjoituksessa kritisoitiin ihmisten arkeen jalkautuvaa kirkkoa, joka yrittää saada jäsenkatoa laantumaan erilaisilla kampanjoilla, työryhmillä sekä etevillä strategioilla.

Niinpä meille kaikille rakas Helsingin evankelisluterilainen seurakuntayhtymämme ehti jo laatia ikimuistoiset syntymäpäiväkestit kaikille 18 vuotta täyttäneille seurakunnan jäsenille anniskeluravintolassa ilman anniskelua. Paikalle hankittiin huippuesiintyjä. Kutsussa ei kerrottu, milloin tähän yhteiseen tilaisuuteen oli sopivaa ilmoittautua eikä ilmoittautuneita sitten juuri ollutkaan. (Kerettiläinen 2014, 20.)

Tapahtuman peruutusta pidettiin yleisesti Helsingin seurakuntayhtymässä epäonnistumisena. Peruuttaminen vaikutti kuitenkin siten, että Helsingin seurakuntayhtymässä alettiin aktiivisesti pohtia, miksi nuoret eivät osallistuneet heille järjestettyyn ilmaiseen tapahtumaan. Syynä tapahtuman peruutukseen ei todennäköisesti voinut olla vain järjestelyiden heikot kohdat. Mikä saisi nuoret osallistumaan seurakunnan toimintaan? Näiden kysymysten takia käynnistyi tutkimusprosessi, jota kuvaan tässä opinnäytetyössä.

3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Nuorista aikuisista ja heidän seurakunnan toimintaan osallistumisestaan on tehty paljon erilaisia opinnäytetöitä, niin tutkimuksia kuin tuotteita. Opinnäytetyössään Ilona Kumpulainen (2005) tarkasteli miksi Helsingin Kalliossa asuvat 20–28-vuotiaat nuoret aikuiset eivät ole kiinnostuneita kirkon toiminnasta. Kumpulaisen opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus. Aineiston hän keräsi puolistrukturoidulla haastattelulla haastatellen kahdeksan nuorta aikuista, neljää miestä ja neljää naista. Haastattelussa Kumpulainen pyrki myös selvittämään, mitä kirkossa tulisi tapahtua tai mitä toimintaa kirkon tulisi tarjota herättääkseen nuorten aikuisten kiinnostuksen. (Kumpulainen 2005, 30.)

Keskeisissä tuloksissa Kumpulainen kertoo haastatteluista ilmenneen ristiriidat kirkkoa ja kristinuskoa kohtaan. Haastateltavat eivät juuri tienneet kirkon toiminnasta, mutta kristinuskosta he tiesivät paljon. Haastateltavat eivät olleet löytäneet kirkosta itselleen sopivaa paikkaa, eivätkä olleet siitä juuri etsineetkään. Vaikka he eivät osallistuneet kirkon toimintaan, haastateltavien mielestä oli tärkeää, että on olemassa kirkko sekä ihmisiä, jotka osallistuvat sen toimintaan. Kirkon toiminta koettiin sekä positiivisena että negatiivisena. Haastateltavat ihmettelivät, miksi kirkko pyrkii väkisin tavoittamaan sellaisia, jotka ei kirkon toiminta kiinnosta. Nuoret aikuiset joko kuuluvat kirkkoon tai sitten eivät, kirkkoon ei liitytä yhteiskunnan paineen voimin vaan oman tahdon vuoksi. (Kumpulainen, 2005 60–61.)

Kaikki Kumpulaisen haastattelemat olivat Helsingin alueelta, eikä kukaan heistä pitänyt uskontoa merkityksellisenä. Tässä käy ilmi hyvin yhteiskunnan rakenteen muutokset. Nykyaikana nuori aikuinen ei pidä välttämättömänä kuulua johonkin yhteisöön, vaan elämästä on tullut yksilökeskeisempää. Yhteiskunnallinen murros ja globalisaatio tarkoittavat myös yksilöiden arvomaailman muuttumista. Aikaisemmin arvomaailma perustui aiempiin sukupolvien aatteisiin, mutta nykynuoret ovat tarkemmin tietoisia koko maailmaa koskevista asioista. Nuoret aikuiset etsivät omaa tapaansa ajatella ja kohdata maailma. He ovat aktiivisia, vaikuttamishaluisia ja kaipaava rehellisyyttä,

nöyryyttä ja konkreettisia tekoja. Uskon näyttäminen teoilla on sitä, mitä nuoret aikuiset kirkolta kaipaavat. (Kumpulainen 2005, 62–63.)

Kumpulaisen opinnäytetyö toteutettiin osana Helsingin seurakuntayhtymän Nuoret aikuiset -tutkimusprojektia, jonka taustalla vaikutti huomio siitä, että nuoret aikuiset eroavat kirkosta. Tutkimusprojektin tavoitteena oli lisätä ja välittää tietoa kirkolle ja sen työntekijöille, nuorten aikuisten elämäntilanteesta arvomaailmasta ja uskonnollisuudesta sekä selvittää nuorten aikuisten odotukset kirkkoa kohtaan suhteessa seurakunnan tarjontaan. Tarkastelun kohteena olivat nuoret aikuiset erityisesti Helsingin Kallion alueelta, joten tutkimus sai työnimekseen *Case Kallio*. Tutkimuksen pohjaksi kerättiin 500 nuoren aikuisen puhelinhaastatteluaineisto Kallion kaupunginosasta. (Mikkola ym. 2006, 6–9.)

Tästä tutkimuksesta valmistui teos *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko* (Mikkola, Niemelä, Petterson 2006). Teos on jaettu viiteen osaan, ensimmäinen *Kaupunki, nuoret aikuiset ja kirkko* tarkastelee Kalliota asuinalueena ja siellä asuvien nuorten aikuisten arvoja ja suhdetta kirkkoon. *Nuoret aikuiset kirkossa* -osassa keskitytään nuoriin aikuisiin, jotka ovat tavalla tai toisella mukana seurakunnan toiminnassa, ja nuorten aikuisten kiinnostukseen vapaaehtoistyöhön sekä uskontokasvatuksen merkitykseen. *Nuoret aikuiset kirkon ulkopuolella* -osassa keskitytään kirkosta eronneisiin, eroamista harkitseviin tai muutoin kirkosta etääntyviin nuoriin aikuisiin. *Tästä eteenpäin* -teoksen viimeinen osio on soveltava. Osiossa tehdään johtopäätöksiä tutkimuksen tuloksista ja pyritään antamaan kehittämissuhteita seurakunnille. (Mikkola ym. 2006, 10–11.) Tässä opinnäytetyössä käytän laajasti lähteenä edellä mainittua teosta.

4 NUORI AIKUINEN

Käsite nuori aikuinen ei ole yksiselitteinen. Ryhmä sisältää hyvin erilaisia elämäntilanteita, arvopohjia sekä kulttuuritaustoja. Tästä johtuen nuori aikuinen mielletään jonkinlaiseksi elämänasenteeksi tai maailmankuvaksi. Myös ikämäärittely nuorten aikuisten kohdalla on epäselvä. Esimerkiksi valtiovallinnossa nuoria ovat alle 29-vuotiaat, kun Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa nuori aikuinen määritellään 19–30-vuotiaaksi (Nuorisolaki 2006, Uskosta osallinen? 2006). Psykologiassa nuoruus jaetaan useimmiten kolmeen ikäryhmään, varhaisnuoruus joka sijoittuu noin 11–14 vuoden ikään, keskinuoruus noin 14–18 vuoden ikään ja viimeisenä myöhäisnuoruus noin 19–25 vuoden iässä. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 166).

Nuoren aikuisen elämää leimaa tilapäisyys monessa elämän osa-alueella: ihmissuhteet, väliaikaiset asunnot, usein muuttaminen ja työtilanteiden nopea muuttuminen. Nykyajan jatkuva valinnan kulttuuri rakentaa osan nuoren aikuisen identiteetistä. Nuori aikuinen elää ikävaihetta, jolloin tehdään useita pitkälle tulevaisuuteen ulottuvia päätöksiä; muutetaan pois lapsuudenkodista, itsenäistytään, opiskellaan, etsitään elämäkumppania, siirrytään työelämään, perustetaan perhe. Omaa elämäntyyliään etsivä nuori on muutosmyönteinen, riskejä ottava sekä suvaitseva että laajasti tiedostava. (Uskosta osallinen? 2006, 4.)

4.1 Myöhäisnuoruus ja varhaisaikuisuus

Ihmisen elämänkaaren kolmannelle, joskus jopa neljännelle, vuosikymmenelle on eri määritteitä. Voidaan puhua joko myöhäisnuoruudesta tai vaihtoehtoisesti varhaisaikuisuudesta. Kyseessä voisi Arnettin (2000) mukaan olla nuoruuden ja aikuisuuden välille syntynyt uusi elämänjakso, jota voisi kuvata termillä ”muotoutuva aikuisuus”. Nuoruuden päättymistä pidetään tyypillisenä silloin kun aikuisuuden keskeiset roolit, kuten vakituinen työ, lasten saaminen ja kasvatukseen osallistuminen, saavutetaan. Näillä perusteilla nuoruuden

elämänvaihe pitkittyy jatkuvasti. Nyky-yhteiskunnassa aikuisuuden roolit, esimerkiksi ensimmäisen lapsen saaminen ja ensimmäisessä kokopäiväisessä työpaikassa aloittaminen, ovat siirtyneet myöhemmälle iälle. Eteenpäin tätä muutosta on ollut viemässä elinkeinorakenteiden muutos sekä erityisesti koulutuksen pidentyminen. Nämä muutokset ovat yhteydessä suoraan nuorten kehitykseen sekä asettavat uusia haasteita uuden elämänalueen saavuttamiseksi. (Niemelä 2014 143.)

Elämänkaaripsykologissa painotetaan Havighurstin kehitystehtävääjattelua. Kehitystehtävät ovat haasteita, joiden kohtaaminen ja joista selviytyminen edesauttaa nuoren kehittymistä ja siirtymistä seuraavaan elämänvaiheeseen. Havighurstin mukaan kehitystehtävät syntyvät ennen kaikkea kulttuurisista asenteista, mutta myös fysiologisista muutoksista. (Nurmi ym. 149.) Havighursti korostaa yksilön omaa ajattelua. Nuoren tulee luoda oma moraalinen, eettinen ja ideologinen maailmankatsomus. Nuoren aikuisen elämänvaiheen loppupuolella kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin kasvaa ja kansalaisvelvollisuuksien täyttäminen tulee tärkeäksi. Myöhäisnuoruudessa yksilön on aika luoda vanhemmistaan uusi kuva, tähän liittyy myös vanhemmilta opitun maailmankuvan kyseenalaistaminen. Vanhempien vaikutuksen alaisuudesta pyrkivä nuori alkaa myös valmistautua parisuhteeseen. Merkittävä elämänmuutos nuoren aikuisen elämässä on ammatinvalinta. Ammatinvalintaa pidetään edellytyksenä itsenäiselle ja vastuulliselle aikuisen ihmisen elämälle. Ammatti ja työ vaikuttavat siihen kuinka mielekkääksi ihminen kokee oman elämänsä. Taloudellinen epävakaus ja työelämän muutokset ovat nyky-yhteiskunnassa tyypillisiä haasteita, joita nuori aikuinen kohtaa. (Kuusinen 1995, 313–316.)

4.2 Nuoren aikuisen identiteetti ja minäkuva

Nuoren kehityksessä nuoruuden keskivaiheeksi kutsutaan ikäkautta, jolloin nuori on 14–18-vuotias (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 166). Tässä isässä pahin nuoren kuohunta laantuu sekä yksiselitteinen maailmankuva vähenee. Nuori kokee voimakasta tarvetta etsiä omia rajojaan. Nuorta alkaa kiinnostaa

maailmankatsomukselliset kysymykset, esimerkiksi maapallon tulevaisuus, ilmaston muutokset, tasa-arvo sekä kysymykset omasta tulevaisuudesta. Nuoruuden keskivaihe on voimakasta identiteetin rakentamista. Nuorelle muodostuu suhteellisen selkeä, yksilöllinen ja pysyvä minäkäsitys. Identiteetti ei kehity nuoruudessa nopeasti vaan vähitellen seuraten elämän kriisi- ja sitoutumiskohtia. Samalla tavalla kuin minäkäsitys, identiteettikin muodostetaan suhteessa omiin fyysisiin ominaisuuksiin, vanhempiin, ystäviin, kouluun, työuraan ja maailmankatsomukseen. (Horppu ym. 2009, 78.)

Ihmisen minäkuva on riippuvainen ympäristön vastaanotosta. Jokainen meistä päätyy elämänsä aikana erilaisiin sosiaalisiin asemiin, jotka vaihtelevat elämän eri vaiheissa. Nämä sosiaaliset asemat ovat perusta ihmisen identiteetille. Nuoren minäkuva ei ole kovin riippuvainen muiden palautteesta, vaan iän myötä minäkuvan kehityksessä korostuvat sosiaalisten roolien ja erilaisten ideologioiden merkitys. Eriksonin mukaan nuori pyrkii löytämään aikuisuuden rooleja ja tätä kautta nuori luo itselleen identiteetin, opiskelun, töiden ja ihmissuhteiden kautta. (Nurmi ym. 159–160.) Selkeämmin omasta elämästään vastuuta ottava nuori aikuinen keskittyy elämässä etenemiseen ja itsensä kehittämiseen. Nuorella aikuisella on vahva tahto selviytyä omillaan ja osoittaa pärjäävänsä itselleen ja muille. (Cacciatore 2007, 155.)

4.3 Nuori Helsingissä

Vuonna 2014 aikana Helsingin nuorisoihminenkeskuksen työntekijät jalkaantuivat kadulle haastatellakseen helsinkiläisiä nuoria. Laadullisia haastatteluita tehtiin 10–20-vuotaille 1012 kappaletta. Haastatteluista nousseista teemoista koottiin teos *Kooste nuorten hyvinvointikertomuksesta 2014*. Samantyylinen kooste tehdään jatkossa vuosittain. Sen avulla nuorille suunnattuja palveluita tarjoavat voivat suunnata omaa toimintaansa nuorille sopiviksi. (Laitio 2014.)

Helsinkiläiset nuoret viihtyvät hyvin omilla asuinalueillaan, asuinalueen statuksesta riippumatta. Nuori kokee oman asuinalueensa tärkeäksi osaksi identiteettiään. Esimerkiksi, nuori ei koskaan ole vain helsinkiläinen, hän on

esimerkiksi itähelsinkiläinen. Koska nuori kokee oman asuinalue tärkeäksi osallistuessaan johonkin järjestettyyn toimintaan, toiminnan on oltava asuinalueen lähetyvillä. Helsinki on iso kaupunki, jossa on paljon erilaisia asuinalueita. Näin ollen erilaisuus ja eriarvoisuus ovat tosiasia. Nuoret tiedostavat myös eriarvoisuuden hyvin herkästi. Eriarvoisuudesta riippumatta nuoria yhdistää sovittelevat arvot ja halu oikeudenmukaisuuteen. Yhteiskunnan kilpailuhenkisyys niin koulusta, harrastuksista, työstä ja statusarvosta on tullut suomalaisessa yhteiskunnassa todeksi. Tämä peilautuu myös vahvasti nuoren maailmaan ja minäkuvan luomiseen. (Laitio 2014.)

Usein mainituksi asiaksi haastatteluissa nousi ehdottomasti kaverit ja heidän kanssaan vietetty aika. Helsinkiläiset nuoret kaipaavat tekemisen mahdollisuutta, paikkoja joissa he voivat viettää aikaa kavereidensa kanssa, sekä liikunta- ja harrastemahdollisuuksia. Negatiivisena asiana Helsingissä nuoret kokevat aikuisten päihteidenkäytön ja sen näkyminen katukuvassa. Myös katujen ja asuinalueen sotkuisuus ja ilkivalta ovat nuorista negatiivista Helsingissä. Nuoret nostavat liikenneyhteydet tärkeäksi Helsingissä. Kouluun, mahdollisiin harrastuksiin ja kavereiden luokse liikkuminen on tehty helpoksi. Moni nuorista haluaisi tehdä töitä, mutta töiden saaminen on vaikeaa. Nuoren vapaa-ajan laatuun raha vaikuttaa ja siksi työtä oltaisiin valmiita tekemään jos töitä olisi tarjolla. (Laitio 2014.)

5 SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO JA NUORET AIKUISET

Kirkon nuorten aikuisten toiminnan tavoitteena on vahvistaa nuoren aikuisen kokemusta kirkosta ja saada yhteyttä vahvistettua seurakuntaan, jotta kirkko olisi merkittävässä asemassa nuoren elämässä. Vaikutusmahdollisuuksien saaminen Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa nuorille aikuisille, on osa kirkon nuorten aikuisten työtä. Nuorten aikuisten ryhmän sisällä on paljon eri elämänvaiheessa eläviä ihmisiä. Onkin kirkon kannalta haasteellista arvioida esimerkiksi mitä itsenäistyvää, kotoa pois muuttava nuori aikuinen ja pienen lapsen vanhempi voi haluta kirkolta. (Haastettu kirkko 2009, 163.)

5.1 Nuorten aikuisten uskonnollisuus

Pohjoismaissa kirkko on koettu osaksi elämää. Kirkkoon on haluttu kuulua, vaikka itseään ei tuntisikaan kovin hengelliseksi tai osallistuisi kirkon järjestämään toimintaan. Koti, uskonto ja isänmaa -ajattelun on koettu juurtuvan syväälle. Nuoreen ikäpolveen tämä ajattelu ei tahdo enää istua. Vanhempi ikäluokka näkee kirkkoon kuulumisen edelleen keskeisenä osana suomalaista identiteettiä. Nuoret sen sijaan ovat aktiivisesti haastamassa uskonnolliset muodot, nuoret eivät enää näe kirkkoon kuulumista osana suomalaisuutta. Nuorille aikuisille kirkkoon kuuluminen tai kuulumattomuus on kyse henkilökohtaisesta valinnasta. Tämän myötä nuoret aikuiset eroavat kirkosta aiempia ikäpolvia herkemmin. Vuonna 2003 voimaan astuneen uskonnonvapauslain jälkeen nuorten aikuisten ikäluokasta jopa joka neljäs on eronnut kirkosta täysi-ikäisyyden saavutettuaan viimeisen 10 vuoden aikana. Koko väestöä katsoen, kirkon jäseniä on vuoden 2003 jälkeen vuoteen 2013 mennessä tippunut 85 prosentista 75 prosenttiin. (Niemelä 2014.)

Suomessa nuorten aikuisten uskonnollisuus on muita ikäryhmiä vähäisempää. Nuoret aikuiset osallistuvat harvemmin uskonnollisiin tilaisuuksiin, seurakunnan järjestämään toimintaan ja he myös rukoilevat tai muutoin harjoittavat yksityisesti uskoaan harvemmin. Nuorten aikuisten keskuudessa usko

perinteisiin kristillisiin uskomuksiin on vähäisempää kuin muissa ikäryhmissä. Iän karttuessa, uskonnollisuuden merkitys kasvaa. Mitä vanhempi, sitä tärkeämpi kirkon ja uskon rooli on. Havainto nuorten ja vanhempien ero suhtautumisesta uskontoon ei ole uusi. Näitä eroja on selitetty kolmella eri tavalla. Perinteinen malli keskittyy kuhunkin ikäkauteen kuuluviin kehitysprosesseihin. Tällöin iän myös tapahtuva ”uskonnollistumisen” selitetään olevan iän tuomien kehitystehtävien tulos. Toisen selityksen mukaan uskonnollisuus liittyy yksilön sosiaalisiin rooleihin, esimerkiksi lapsen saaminen voi vaikuttaa positiivisesti uskontoajatteluun. Kolmas teoria uskonnollisuudesta painottaa eri aikakausien tapaan elää, kasvaa ja kokea. Erilaiset ulkoiset asiat vaikuttavat eri tavoin eri sukupolviin. (Niemelä 2006, 43–44.)

Perinteisesti uskonnot korostavat uskonnon objektiivista puolta, jossa uskonnon ydinsisältö on annettua ja se siirretään sukupolvelta toiselle. Kristinuskossa objektiivisuus näkyy opillisuuden korostuksessa sekä jumalanpalveluselämän tarkoin säädetyssä toteutuksessa. Subjektiivisesta näkökulmasta katsottuna, uskonto on osa ihmisen maailmaa. Mutta tapa millä uskonto otetaan vastaan, on yksilön itsensä määriteltävissä. Subjekti ei ota vastaan kokonaista pakettia uskosta, toisin kuin objekti, vaan arvioi itse mitä ottaa osaksi omaa elämäänsä. (Halme 2008, 12–16.)

Nuorta aikuista ei kiinnosta valmiiksi määritelty ja opittu uskonnollisuus, objektiivinen käsitys. Nuorta aikuista kiinnostaa aitous, valinnanvapaus ja yksilöllisyys, uskonnollisuus joka on hänelle itselleen sopiva, subjektiivinen käsitys. Yhteiskunnalliset ongelmat sekä yksilöön itseensä kohdistuvat vaatimukset johtavat maailmakuvan ja arvojen uudelleen pohtimiseen. Nuori tahtoo olla riippumaton ja avoin, näin uskonnollisuus on muuttanut muotoaan. Vaikka uskonnolla on edelleen merkitystä, on tapa uskoa monipuolistunut ja yksilöllistynyt. (Hauta-aho & Torvinaava 2009, 39–43.)

5.2 Nuoren aikuisen jäsenyys kirkossa

Kansainvälisessä keskustelussa Suomen nuorten aikuisten kirkosta eroaminen puhuttaa. Suomen rippikouluun osallistuneiden määrä on noin 86 prosenttia valtakunnallisesti. Yleensä herää kysymys, mitä rippikoulussa tehdään väärin? Miksi kolmen vuoden päästä rippikoulusta nuori eroaa kirkosta? (Niemelä 2014.) Tutkimuksen mukaan, nuorten aikuisten kirkosta eroamisen taustalla on useimmin kirkon jäsenyyden merkityksen menettäminen yksilön elämässä. Yleisenä syynä tutkimusten mukaan on, että kirkko koetaan henkilökohtaisesti merkityksettömäksi. Viimeisimpänä syynä kirkosta eroamiseen on usein yksilön taloudellinen tilanne. Eroamista edistää myös aatteellisten liikkeiden lisääntyminen, naispappeus- ja homoliittokysymykset. Helsingin Kalliossa tehdyn kyselyn mukaan (Case Kallio), kalliolaiset nuoret aikuiset kertoivat yleisimmäksi syyksi kirkosta eroamiseen henkilökohtaisen merkityksettömyyden, toiseksi syyksi haluttomuuden maksaa kirkollisveroa ja kolmanneksi syyksi erimielisyys kirkon päätöksistä tai kannanotoista. (Mikkola 2006, 192–193.)

Herkimmin kirkosta eroavat nuoret aikuiset. Tilastojen mukaan tyypillinen kirkosta eroava on hyvin koulutettu, kaupungissa asuva kolmeakymmentä lähestyvä mies. Kirkosta eroamista pyritään selvittämään nykypäivän kulttuurista johtuvilla tekijöillä ja nuorten aikuisten muuttuvilla elämäntilanteilla. Selityksiä tähän on varmasti monia, mutta tärkeintä olisi kuitenkin löytää keino, jolla nuoret aikuiset saataisiin palaamaan kirkkoon. Keino jolla kirkko tulisi jäsenilleen merkitykselliseksi. Ongelmana on se, ettei seurakunta osaa vastata nuorten aikuisten kysymyksiin ja tarpeisiin. Nuoren aikuisen on helpompi hakeutua sellaiseen yhteisöön jossa hänen ajatuksia kuunnellaan ja ne otetaan todesta. (Helenius 2005, 340–341.)

Tärkeimpiä syitä pysyä kirkon jäsenenä ovat kirkolliset toimitukset. Kaste, avioliittoon vihkiminen sekä hautaan siunaaminen saavat ihmisiä liittymään kirkon jäseniksi. Nämä ovat myös perinteitä, joista nuoret aikuiset eivät halua kieltäytyä. (Hauta-Aho & Tornivaara 2009, 95–97.) Kokemus heikompiarvoisten auttamisesta on syy, miksi nuori aikuinen tahtoo kuulua kirkkoon. Moni tahtoo

myös siirtää tämän perinteen lapsilleen. Vapaaehtoistoimintaa nuori aikuinen ei näe vaihtoehtona. 20-vuotias nuori suhtautuu vapaaehtoisuuteen mielenkiinnolla, mutta iän karttuessa mielenkiinto häviää. (Hauta-Aho & Tornivaara 2009, 127.)

5.3 Nuoret aikuiset seurakunnan haasteena

Kirkon nuorisotyö tavoittaa hyvin alle 18-vuotiaat seurakuntalaiset. Nuoret aikuiset ovat väliinputoajia, sillä nuorisotyön vetovoiman hiipuesssa heidän aktiivisuutensa seurakunnan toiminnassa loppuu. Esimerkiksi isostoiminta kiinnostaa monia, mutta isosena toimimisen huippuhetkien jälkeen nuoren on vaikea löytää merkityksellistä tekemistä itselleen. Ero nuorten ja aikuisten seurakuntatoiminnan välillä on suuri. Siinä missä nuorisotyö koetaan rentona yhdessä tekemisenä, aikuisten toiminta on vakavamielisempää ja suppeampaa. Pelkkä nuorisotyön pidentäminen aikuisuuteen ei palvele. Seurakunnan kokonaisuudessaan tulisi tarttua nuorten aikuisten tavoittamisen haasteeseen. Parhaita tuloksia saataisiin eri työalojen yhteistyöllä. Ikäryhmäajattelun sijaan oleellisempaa on kehittää kriittisesti koko seurakunnan toimintaa jumalanpalveluselämästä aina kirkollisiin toimituksiin. (Tornivaara 2007, 10–11)

Usein nuoret aikuiset muuttavan kotipaikkakunnaltaan uuteen kaupunkiin esimerkiksi opiskeluiden perässä, ja näin olleen kotiseurakuntayhteys katkeaa ja uuden asuinpaikan seurakuntayhteyden muodostaminen on vaikeaa. Nuorille aikuisille suunnattu toiminta tulisi olla matalakynnyksellistä sekä sitoutumatonta. Sen tulisi olla paikka jossa tapaisi muita nuoria aikuisia, joiden kanssa jutella tärkeistä asioista, hengellisyydestä aina maallisiin kysymyksiin. Nuorten aikuisten tavoittamisessa vaaditaan sitkeyttä ja kestävyyttä, niin kuin missä tahansa seurakunnantoiminnassa. Nuorilla aikuisilla on oikeus kirkon yhteyteen ja tulevaisuudessa kirkko tarvitsee nuoria aikuisia (Helenius 2005, 346.) Nuorten aikuisten ikäryhmä kirkossa on suuri, siksi heidän tarpeensa ja toiveensa tulisi kuulla. Nuorten aikuisten ääni tulisi saada kuuluviin myös päätöksenteossa. Siksi olisikin tärkeää, että kirkon luottamuselimissä istuisi nykyistä enemmän myös nuorten aikuisten edustajia. (Helenius 2005, 350–351.)

Itse olen henkilökohtaisesti hyvin stereotyyppinen nuori aikuinen kirkon silmissä. Helsinkiin opintojeni perässä muutettuani seurakuntayhteys katkesi, vaikka lapsuuden kotipaikkakunnalla koin itseni seurakuntanuoreksi. On ymmärrettävää miksi nuori aikuinen ei löydä tietä kirkkoon. Täytyy opiskella, jotta saa itselleen ammatin ja varmistaa näin tulevaisuuteensa. Täytyy tehdä töitä, että taloudellisesti pystyy elättämään itsensä opiskeluvuosina. Opiskeluiden päätyttyä siirrytään työelämään ja vähäinen vapaa-aika halutaan käyttää omiin harrastuksiin ja perheen tai ystävien kanssa olemiseen. Nykypäivänä vapaa-aika on kortilla ja ymmärrettävästi seurakunnan toiminta ei ole ensimmäisenä prioriteettina vapaa-ajalla.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja toimintaympäristö

Tämän tutkimuksen tavoitteena on saada vastaus seuraaviin kysymyksiin:

- 1) Miksi nuoret aikuiset eivät osoittaneet kiinnostusta Helsingin seurakuntayhtymän K-18 syntymäpäiväjuhliin.
- 2) Mitä ovat nuorille aikuisille tärkeät elämäkysymykset ja mikä on heidän suhteensa seurakuntaan?
- 3) Miten seurakuntayhtymäntyöntekijät arvioivat nuorten aikuisten elämäkysymyksiä ja heidän suhdettaan seurakuntaan?

Tutkimus on luonteeltaan prosessimainen tapaustutkimus. Tutkimus on monimenetelmällinen, tavoitteena saada laajempaa ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä (Eskola & Saarela-Kinnunen 2007, 194). Tutkimusaineistojen keräämisen suorittivat sekä Funck että opinnäytetyön tekijä. Ensin seurakuntayhtymä tilasi Funckilta tutkimuksen, jossa käytettiin sekä määrällisiä että laadullisia menetelmiä. Ensimmäinen osa Funckin tutkimuksesta toteutettiin kvantitatiivisella strukturoidulla puhelinhaastattelulla. Puhelinhaastattelussa haluttiin selvittää;

- 1) miten onnittelukutsukortti muistettiin ja
- 2) mikä mahdollisesti esti osallistumisen tapahtumaan.

Kvantitatiivisen puhelinhaastattelun tiedonkeruun suoritti kolmas osapuoli Nuorstat Oy. Näytekokoon oli 100 nuorta, joka muodostettiin satunnaisotannalla siten, että jokaisesta Helsingin kahdeksastatoista (18) suomenkielisestä seurakunnasta haastateltavia oli 2-6. Vastaajista 55 % oli poika ja 45 % tyttöjä. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014.)

Toinen osa Funckin tutkimuksesta oli kvalitatiivinen puolistrukturoitu parihaastattelu 20 nuorelle. Haastattelut suoritettiin, koska pelkkä

puhelinhaastattelun tulos ei kertonut niitä syitä, miksi nuoret eivät osoittaneet kiinnostusta syyskuiseen tapahtumaan.. Nuoret olivat iältään 17–19-vuotiaita. Teemana haastattelussa oli;

- 1) nuorten tarpeiden ja maailman ymmärtäminen,
- 2) kohtaamisen reunaehdot,
- 3) nuorten itsensä esiin tuomat teemat ja
- 4) nuorten näkökulma kirkon kanssa toimimiseen.

Nuorten parihaastatteluiden isäksi Funck haastatteli seitsemää (7) asiantuntijaa teemoihin liittyen. He olivat: Helsingin kaupungin Nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio, Ehyt Ry:n tutkija Antti Maunu, Helsinki Mission Olli Valtonen, oppilaitospappi Jukka-Mikko Karjalainen, nuorten psykiatri Raisa Cazziatore, opinto-ohjaaja Eija Jokinen sekä Helsingin Yliopiston tutkija Kirsi Tirri. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.)

Asiantuntija- ja parihaastatteluiden jälkeen Funck järjesti nuorille työpajoja, joiden tavoitteena oli tunnistaa ja kuvata keskeisimpiä nuorten tarpeita suhteessa seurakuntaan ja tehdä näiden tarpeiden kautta kehitystyötä nuorten lähtökohdista ja nuoria osallistamalla. Työpajojen tavoitteena oli keksiä keinoja, joilla saada henkistä yhteyttä seurakuntaan ylläpidettyä ja kehitettyä. Ideoita mitä kirkko voisi tarjota nuorille tässä maailman arjessa. Tavoitteena oli myös löytää tapoja, joilla kirkko voi lähestyä nuoria sekä valita näistä keinoista parhaimmat ja esitellä ne seurakunnalle. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.) Edellä mainituilla menetelmillä pyrittiin vastaamaan kahteen ensimmäiseen tutkimuskysymykseen.

Kolmanteen tutkimuskysymykseen vastatakseni jatkoin tutkimusprosessia Funckin suorittaman tutkimuksen jälkeen. Keräsin haastattelemalla aineistoa kolmelta Helsingin seurakuntayhtymän työntekijältä. Teemahaastattelun teemat nousivat Funckin tekemästä tutkimuksesta;

- 1) Mitkä ovat syyt K-18 syntymäpäivien peruutukseen,
- 2) Kommentoi seuraavia nuorten nostamia teemoja;

- a. Koulukiusaaminen
  - b. Yksinäisyys
  - c. Työllistyminen
  - d. Vapaaehtoistyö
- 3) Mitä kirkon tulisi tehdä / tarjota jotta nuoret aikuiset löytäisivät yhteyden kirkkoon.

6.2 Aineiston keruu ja analyysimenetelmät

Tässä opinnäytetyössä on sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista aineistoa. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on useimmiten lähtöisin ilmiöstä, jota halutaan tutkia. Tutkimus hyödyntää määrällisyyttä, määrien jakautumia, muutoksia ja eroja. Näiden avulla kuvataan ja tulkitaan tutkittavaa ilmiötä. Tutkimuksessa määrät ja niiden muutokset analysoidaan usein tilastojen avulla. Tutkittava ilmiö pyritään hajottamaan mitattaviksi osiksi, esimerkiksi kyselylomakkeen kysymyksiksi. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pelkät numeraaliset arvot, jotka saadaan esimerkiksi kyselylomakkeesta, eivät yksin riitä, vaan nämä tulokset täytyy myös tutkia. (Lindblom-Ylänne ym. 2014, 83–84.) Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus korostaa yksilön kokemusta omasta elämästään. Lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Kvalitatiivinen tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedon hankintaa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa voi saada tulokseksi selityksiä ilmiöstä. Tutkimukselle tyypillistä on pyrkiä löytämään tosiasioita eikä todentaa jo olemassa olevia väittämiä. (Hirsjärvi ym. 2013, 161–164.)

Funckin suorittaman tutkimuksen aineiston sain käyttööni Helsingin seurakuntayhtymän kautta. Pääsin osallistumaan työntekijöille tarkoitettuihin seminaareihin, jossa Funck oli esittelemässä tutkimusta ja siitä saatuja huomioita. Opinnäytetyössä esittelen tutkimusta ja sen tuloksia. Funckin tekemää analyysiä tutkimuksen tuloksista, olen jatkanut opinnäytetyössä mahdollisuuksien mukaan.

Työntekijähaastattelun aineiston keruu tapahtui yksilöhaastatteluilla. Haastattelut olivat teemahaastatteluita. Aineistonkeruumenetelmänä haastattelut ovat hyvin suosittu tapa kerätä laadullista aineistoa tutkimusta varten. Haastattelu on haastattelijan ja haastateltavan vuorovaikutusta jonka avulla pyritään selvittämään tutkimuksen aihepiiriin kuuluvaa ilmiötä. (Eskola & Vastamäki 2007, 25–28.) Teemahaastattelussa on etukäteen valitut teemat, jotka haastateltavan kanssa keskustellaan. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu, sillä työntekijöille esitettiin samat teemat, mutta järjestys ja laajuus teemoissa vaihteli haastattelutilanteissa. Haastatteluiden kestot vaihtelivat 18–35 minuuttia. Haastattelut nauhoitettiin ja haastattelunauhut purettiin aineistoksi litteroinnin avulla. Haastattelut litteroitiin melko tarkasta, poikkeuksena täytesanat, esimerkiksi ”tavallaan” jätettiin pois, mikäli niiden pois jättäminen ei vaikuttanut haastattelun tulkintaan. Haastatteluista purettua litteroitua materiaalia tuli yhteensä 19 sivua (A4). Haastattelumateriaalin jaottelin teemoihin ja vertailin haastateltavien vastauksia keskenään. Lisäksi tarkastelin työntekijöiden haastattelumateriaalia Funckin tuottamaan materiaalin.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen eettisyyttä tulee tarkastella jokaisessa tutkimuksen vaiheessa, tutkimuksen suunnittelusta, raportointiin ja tutkimuksen julkaisun vaikutuksiin asti. Tutkimuksen eettisyyttä arvioidessa tulee ottaa huomioon, miten tutkimus parantaa tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 20.) Näiden tutkimusten tavoitteina on antaa tietoa tämän päivän nuoren maailmankuvasta ja tarpeista seurakuntaa kohtaan. Vaikka opinnäytetyössä on haastateltu vain helsinkiläisiä nuoria ja Helsingin seurakuntayhtymäntyöntekijöitä uskon, että nuoret aikuiset ovat kirkon haasteena valtakunnallinen ongelma.

Tutkimuksessa eettisyys näkyy ihmisen kunnioituksena, kriittisenä asenteena vallitsevia käytäntöjä ja tarjottuja tietoja kohtaan ja tapana jolla työhön suhtaudutaan. Eettisyyden tulee näkyä läpi joko opinnäytetyönprosessin ajan.

Tutkimuksessa tietojaan antavien henkilöiden tulee antaa suostumuksensa tutkimuksen tekemiseen. Tämä edellyttää, että henkilölle kerrotaan mitä tutkitaan ja mitä tarkoitusta varten. (Diakonia ammattikorkeakoulu 2010, 11–12.) Funckin tutkimuksessa haastatelluille, samoin kuin työntekijähaastatteluun osallistuneille henkilöille, on kerrottu mihin ja miksi tutkimuksia tehdään ja he ovat antaneet suostumuksensa osallistua tutkimuksiin.

Haastatteluiden toteutuksessa on otettava huomioon haastateltavien antamien tietojen luotettavuus ja haastattelutilanteiden mahdolliset vaikutukset haastateltaviin (Hirsjärvi & Hurme 2000, 20). Sekä puhelin- että parihaastatteluissa, haastateltiin henkilökohtaista suhtautumista kirkon toimintaan. Uskon, että Funckin haastatteluiden toteutuksessa kirkon ulkopuolisista haastatteliijoista oli hyötöä. Näin ollen haastateltava pystyy kertomaan oman mielipiteensä ja kokemuksensa rehellisesti miettimättä haastattelijan reaktiota tai vastaanottoa. Kirkon työntekijän haastattelemana nuoret, olisivat voineet vastata sosiaalisesti hyväksyttäviä vastauksia ja näin ollen se olisi vaikuttanut tutkimustuloksiin. Anonymisti toteutettu teemahaastattelu Helsingin seurakuntayhtymän työntekijöille uskon takaavan haastateltavien tuoneen rehellisesti mielipiteensä esille haastattelussa.

Funckin tekemän tutkimuksen haastattelut on tehnyt Norstat Oy ja Funck, Näin ollen haastateltujen anonymiteetti on säilynyt. Työntekijähaastattelut suoritettiin anonymisti. Anonymiteetin säilyttämiseksi raportointivaiheessa ei kerrota mitä haastateltavien sukupuolta eikä mitä työtä haastateltavat tekevät Helsingin seurakuntayhtymässä. Tutkimuksen kannalta nämä asiat eivät ole oleellisia.

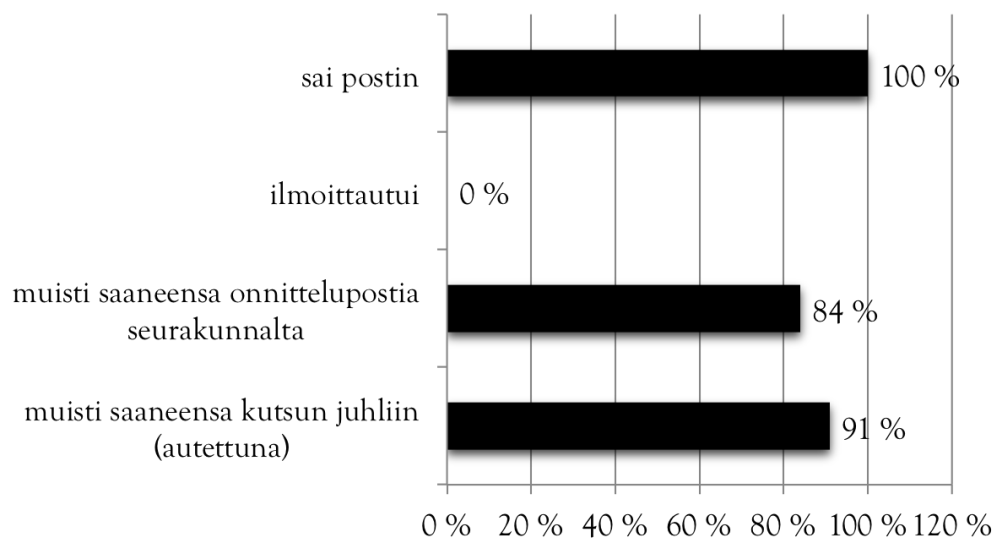
Opinnäytetyössä teoriaosuuksissa olen käyttänyt luotettavia lähteitä, jotka olen merkinnyt tarkasti tekstiin ja lähdeluetteloon, kunnioittaakseni tekijänoikeuksia. Olen pyrkinyt käyttämään mahdollisimman monipuolisia ja tuoreita lähteitä opinnäytetyössäni. Lähdeviitteiden ja lähdeluettelon ansioista käyttämäni lähteet löytää myös helposti, lukuun ottamatta Funckin tekemää tutkimusta, joka on vain Helsingin seurakuntayhtymän hallussa olevaa materiaalia. Materiaali jonka tutkimuksesta olen työtä varten saanut käyttööni, on luottamuksellisesti luovutettu. Opinnäytetyöprosessin päätyttyä, niin itseni keräämä aineisto kuin

seurakuntayhtymältä saadun materiaali tuhotaan turvallisesti. Aineiston tuhoaminen on osa opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä. Aineiston tuhoamisella varmistetaan myös haastatteluihin osallistuneiden henkilöiden anonymiteetti.

7 EIPÄ SE ENÄÄ KIINNOSTA

7.1 Seurakunta kutsun lähettäjänä ei herätä kiinnostusta

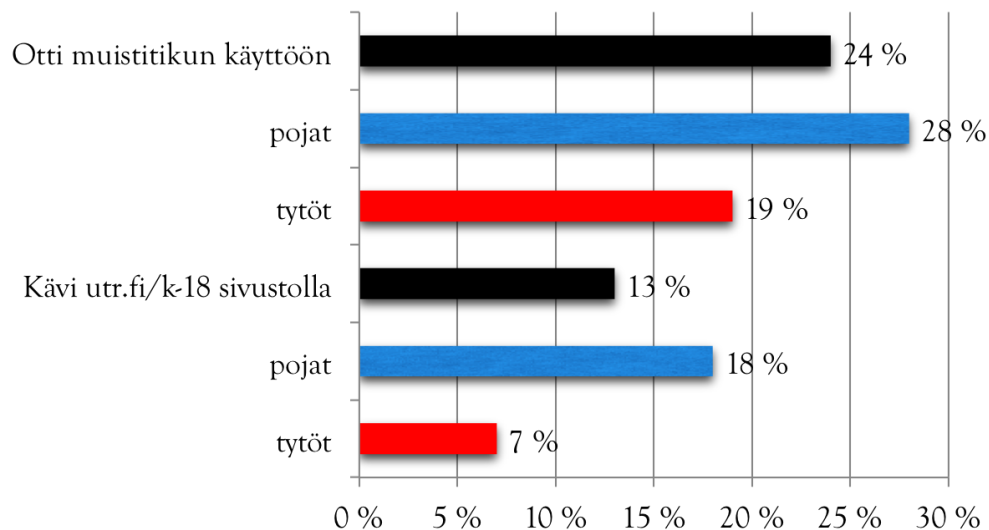
Puhelinhaastattelu toteutettiin 100 nuorelle. Haastateltavista 100 nuoresta kukaan ei ollut ilmoittautunut saapuvaksi tapahtumaan. Heistä kuitenkin 84 % muisti saaneensa onnittelupostia seurakunnalta. Onnittelupostin juhlakutsua ei ollut sisäistetty toivotulla tavalla, sillä 91 % muisti saaneensa kutsun juhliin vasta haastattelijan avulla. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014.) Voidaan päätellä, 84 %:sta jotka muistivat saaneensa postia seurakunnalta, ettei onnittelupostin lähettäminen ole ollut yhdentekevää. Kokemus siitä, että seurakunta on muistanut nuorta hänen täyttäessä 18 vuotta, saavutettiin.

KAAVIO 1. Onnittelupostin muistaminen

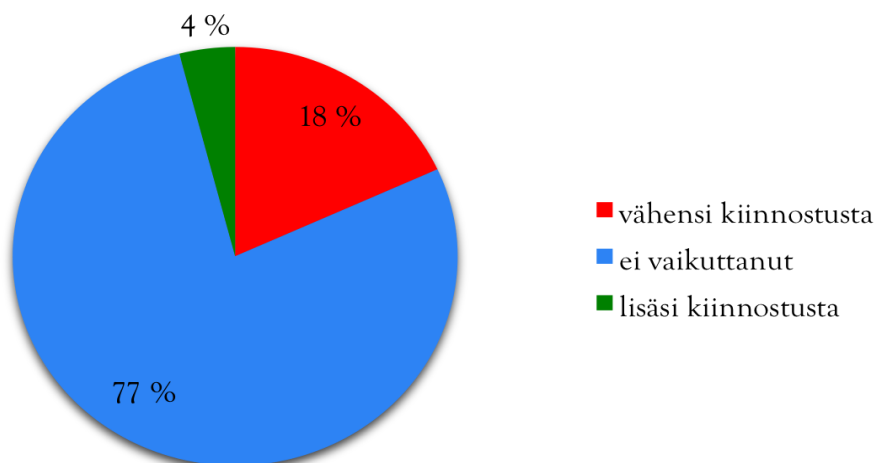
Onnittelupostin mukana tullut muistitikku otettiin yllättävän huonosti käyttöön; vain 24 % kertoi käyttäneensä muistitikkaa (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014). Syitä muistitikun vähäiseen käyttöön, ei puhelinhaastattelussa kysytty. Muistitikun käyttäjät ovat vanhempaa ikäluokkaa. Uusien tallennusmuotojen käyttäminen on tänä päivänä hyvin yleistä. Tämän päivän nuoret käyttävät turvallisempia tallennusvälineitä, kuten pilvipalvelua.

Pojista muistitikun otti käyttöön 28 %, kun tytöistä sen otti käyttöön 19 %. Pojista 18 % kävi uskotoivorakkaus.fi sivustolla, tytöistä vain 7 %. Koko otannasta sivustolla kävi 13 %. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014.) Näistä luvuista voidaan olettaa, että pojat olivat kiinnostuneimpia nettisivujen sisällöstä sekä kokivat tarvetta muistitikulle. Uskotoivorakkaus.fi/k-18 sivustolla kävijöitä elokuussa 2014 oli 543 (Mäkinen Henkilökohtainen tiedonanto 16.2.2015).

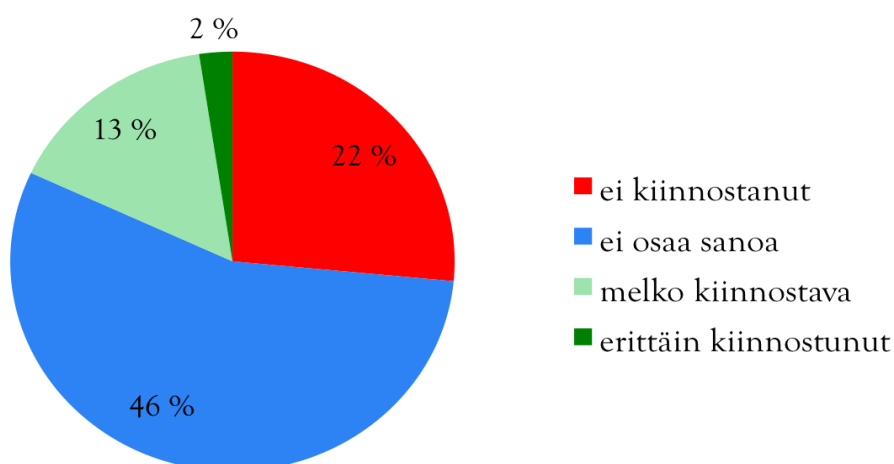
KAAVIO 2. Muistitikun käyttöönotto ja uskotoivorakkaus.fi sivustolla käynti

Seurakunta allekirjoittajana vähensi 18 %:lla kiinnostusta tapahtumaan ja vain 4 %:lla kiinnostus lisääntyi, väliin jääneet 77 % kertoivat, ettei seurakunta allekirjoittajana vaikuttanut kiinnostuksen tasoon. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014.) Valtaosa nuorista kertoi, ettei seurakunta kutsun lähettäjä vaikuttanut kiinnostuksen tasoon. Tämä osoittaa nuorten suhtautuvan ”ihan sama” -asenteella seurakuntaan. Tähän asenteeseen on vaikea luoda positiivista kuvaa seurakunnasta toimijana. Harmittavan vähäinen määrä oli suhtautunut positiivisesti seurakunta kutsun lähettäjänä. On kuitenkin hyvin tärkeää, että on nuoria joiden suhtautuminen seurakuntaan ja sen toimintaan on positiivinen.

KAAVIO 3. Seurakunta kutsun lähettäjänä

Roope Salminen ja Koirat yhtyeenä ei ollut nuorista erityisen kiinnostava, sillä vain 2 % oli erittäin kiinnostunut, 13 % melko kiinnostunut, 46 % ei osannut sanoa, 22 % ei pitänyt yhtyettä kovin kiinnostavana ja jopa 17 % ei kiinnostunut lainkaan yhtyeestä (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014). Vielä loppukesästä 2014 coverbändinä tunnettu Roope Salminen ja Koirat on myynyt konserttejaan loppuun, mutta yhtye ei ollut selvästikään kohderyhmälle tarpeeksi tuttu. Vertailun kohtana olisi mielenkiintoista kysyä nuorten mielipidettä yhtyeestä reilua puolivuotta myöhemmin. Radiosoittoa ja televisio näkyvyyttä saanut bändi, voi tänä päivänä olla tunnetumpi nuortenkin keskuudessa.

KAAVIO 4. Kiinnostus Roope Salminen & Koirat yhtyettä kohtaan

Yhtenä syynä tapahtuman onnistumattomuuteen pidettiin sitä, ettei kaveria saanut ottaa mukaan juhliin. Kun puhelinhaastattelussa kysyttiin haastateltavilta, olivatko he jutelleet kavereidensa kanssa onnittelupostista ja tulevasta tapahtumasta, 46 % vastaasi myöntävästi. Lisäksi kysyttiin, olisiko kiinnostus tapahtumaa kohtaan lisääntynyt, jos kaverin olisi voinut ottaa mukaan. 33 % nuorista kiinnostus tapahtumaa kohtaa olisi kasvanut. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014.)

Puhelinhaastatteluiden tuloksista huomaa, että tapahtuma itsessään ei ollut nuorille kiinnostava, eikä seurakunta allekirjoittajana herättänyt kiinnostusta. Seurakunnan näkökulmasta on erittäin keskeinen kysymys, miksi edes vanhat isokset tai kerhonohjaajat eivät osoittaneet kiinnostusta tapahtumaa kohtaan. Ovatko helsinkiläiset 18-vuotiaat nuoret jo niin irtautuneita kirkosta, ettei seurakunnan järjestämä toiminta enää kiinnosta? Kuitenkin osa nuorista rippikoulun jälkeen haluaa osallista isostoimintaan ja tätä kautta jatkavat seurakuntasuhdettaan. Pisimmillään kahden vuoden isostoiminnan jälkeen toiminnassa mukava oleville nuorille seurakunnalla ei ole tarjota toimintaa. Vanhat isokset ja kerhonohjaajat ovat erkaantuneet kirkosta todella nopeasti.

7.2 Mitä nuori tarvitsee?

Sekä nuorten parihaastatteluissa että asiantuntijahaastattelussa nousi esiin selkeitä teemoja nuoren elämänhaasteista. Suurin teema, jonka lähes jokainen nuori toi haastattelussa esille, oli koulukiusaaminen. Vaikka nuori ei välttämättä ollut itse kokenut olevansa kiusattu eikä kiusaaja. Aihe on kouluissa kaikilla tasoilla ongelma. Samoin yksinäisyys nousi esiin nuorten haastatteluissa. Kuuluminen nuorelle itselle merkitykselliseen viiteryhmään näkyy korostuneimmillaan arjessa juuri aikuistumisen kynnyksellä. Ryhmiä on helpompi muodostaa myös virtuaalitodellisuudessa, mutta sen ohella kuuluminen fyysisiin kaveripiireihin on tärkeää. Nuorista ihmisarvo ei ole vain yksilökeskeinen oikeus, jolla on vahvat kristilliset perusteet. Ihmisarvo määräytyy nuorille ennen kaikkea sosiaalisissa ryhmissä. Nuorten ryhmäytymisen edesauttaminen on tärkeää työtä, sillä nuori kasvattaa sen

kautta itsetuntoaan sekä ihmisarvoaan käytännössä. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.)

Kysyttäessä nuoren suhdetta kirkkoon, parihaastatteluissa nousi esiin seuraavia aiheita. Nuoret tietävät kirkon tekevän hyvää työtä yhteiskunnassa erityisryhmien ja hätää kärsivien parissa. Sanaa diakonia nuoret eivät osanneet käyttää, mutta sisältöä osattiin kuvata. Nuorille ensisijaisen tärkeää kirkossa on, että kirkko puolustaa heikompia ja tekee hyvää. Nuoriin tekee vaikutuksen kirkon hyväntekeväisyys ja heitä itseään kiinnostaa hyväntekeväisyys ja vapaaehtoistyö, ainakin käytännössä. Nuoret hakevat merkityksellisyyttä ja tekemistä. Kirkkoa vierastetaan, mutta seurakunta on käsitteenä läheisempi. Nuoret olisivat kiinnostuneet muodostamaan itselleen seurakunnan sisään uuden käsitteen, joka on heidän lähtökohdistaan rakennettu. Nuoret kokevat papit Jumalan jatkeeksi. Mielikuva papeista on etäinen ja tiukka. Nuoret menevät kirkkoon yleisemmin jonkun syyn takia. Tunnelma kirkossa etäännyttää entisestään ja tuo nuorille mieleen uskon tuputuksen, jossa oma mieli ei enää saa kehittyä ja olla vapaa. Nuoret haluaisivat uskoa ja ajatella omana itsenään, omine ajatuksineen ja kysymyksineen. Eniten nuoria kiinnostaa ystävien kanssa oleilu, tavalliset arjen asiat ja ennen kaikkea tila olla ja tehdä yhdessä. Liian sitouttava ja organisoitu tekeminen ahdistaa nuoria. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.)

En tiedä, tarvitseeko seurakunnan järkätä mitään erityistä. Muuallakin järkätään kaikkea toiminnallista, että en tiedä tarvitseeko seurakunnan sellasta enää järkätä. Mun ikäsille on paha järjestää mitään. Nuoremmille ehkä. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck 2014 B, avoimet vastaukset.)

Yksi asiantuntijahaastatteluun osallistunut nuorten psykiatri Raisa Cacciatore nimittää nykypäivän nuoria *fuck-generation* nimellä:

”Meitä on petetty” -sukupolvi, joka on vihainen edellisille sukupolville siitä millaista maailmaa nämä ovat rakentaneet. Maapallon ja luonnon tila, talouskriisit, sodat ja niiden uhka, työttömyydet sekä erilaiset syrjinnät edustavat asioita, jotka vihastuttavat nuoria. Tämä maailma ei kutsu luottamaan eikä tarjoa

arvoja, joita nuori kokee omakseen ja kaiken lisäksi se ei näytä tarjoavan heille edes osallisuutta vaikuttaa asioihin (Cacciatore, tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.)

Cacciatoren karu kuvaus tämän päivän nuoresta pitää valitettavasti paikkansa. Aikaisemmat sukupolvet ovat tehneet maailmasta rikkonaisen ja erittäin kilpailukeskeisen. Näistä asioista nuorilla on vahva oikeudenmukaisuudentuntu ja pehmeät arvot. Nuorten pehmeät arvot ovat verrattavista kristilliseen arvopohjaan. Nuoret vaativan oikeutta, tasa-arvoa ja arvostavat hyvän tekemistä. Näiden pehmeiden arvojen kanssa eläminen on nuorille haastavaa tämän päivän kovassa maailmassa.

Nuorten parihaastatteluissa nousi esiin aikuisen ihmisen kaipuu. Harvan nuoren sosiaalisissa piireissä on aikuista, joka olisi kodin tai koulun ulkopuolelta. Nuoret kaipaavat aikuista, jolle voisivat jakaa asioita elämästään kuin kaverilleen ja voisivat olla varmoja siitä, ettei luottamus tulisi murretuksi. Luottoaikuisen voisi olla tosielämän kummi. Nykyajan vanhemmat tuovat työnsä kotiin, eivätkä tee selvää eroa kodin ja työn välillä. Nyky-yhteiskunnassa moni kokee työn osana persoonaansa ja omaa itseään. Nuori ei ole välttämättä päättänyt mitä haluaa tehdä työkseen, eikä ole saanut yhtään työkokemusta ja kokee riittämättömyyden tunnetta. Nuoret kokevat työelämän haastavaksi ja kaipaavat apua työelämän askarruttaviin kysymyksiin. Monet nuoret kokevat kodin sisäiset suhteet haastaviksi. Omien vanhempien kanssa on vaikea keskustella ja ymmärrys puolin ja toisin on haastavaa. Monilla nuorilla ei ole myöskään toimivia suhteita isovanhempiin, mutta kuitenkin nuoret mieltävät heidät ajatuksen tasolla kuuluvaksi lähipiiriin. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.)

7.3 Mitä seurakunta voi tarjota?

Nuorten parihaastatteluissa nousi vahvasti neljä teema; koulukiusaaminen, yksinäisyys, työllistyminen ja vapaaehtoistyö. Näihin teemoihin nuoret toivoisivat seurakunnan apua ja tukea. Kouluissa on paljon ongelmia ja

tilanteita, joissa kirkon koulutyöllä on suurta kysyntää. Koulut ovat osin hyvinkin vastaanottavia seurakunnan työntekijöille, jos heidät koetaan tulevan apuun ilman omaa suurta käännytystyön agenda. Koulutyötä kaivataan pääkaupunkiseudulla kaikilla koulutasoilla nuorten parissa. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.) Koulukiusaaminen, ryhmäytymisen ongelmat ja nuorten kasvava eriarvoisuus näkyy kouluympäristössä selvästi. Erityisesti ammattikoulut kaipaavat apua. Yksinäisyys ja kuulumattomuus mihinkään sosiaaliseen ympäristöön puhuttavat nuoria. Lapsuuden ja nuoruuden yksinäisyys on portti syrjäytymiseen. Yksinäisyyden torjumista ja koulutyötä voisi yhdistää, sillä kaikki peruskouluikäiset nuoret, myös syrjäytymisvaarassa olevat nuoret käyvät koulussa. Siellä heidät on helppo kohdata. Yksinäisyyden vastaan parhaiten toimiva keino on sosiaaliset tilanteet.

Lähestyvä työelämä ja työttömyyden uhka huolestuttavat nuoria. Omilta vanhemmilta nähty töitten kotiin tuominen ja stressitaso työasioista ovat asioita joita nuori ei omassa elämässään halua kokea. Töitä nuoret tahtovat tehdä, mutta työpaikan saaminen on hyvin haastavaa, eikä halukkaalle löydy töitä. (Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014.) Näin kokemusta työelämästä ei pääse karttumaan ja tulevaisuudessa työpaikan saaminen on vaikeaa ilman työkokemusta, oravanpyörä on valmis. Tähän asiaan nuoret haluavat seurakunnan apua. Avun saaminen CV:n kirjoittamisessa tai keskustelua ammatinvalinnasta on arvokasta apua.

Helsingin seurakuntayhtymässä näihin nuorten nostamiin teemoihin halutaan panostaa. Seuraavaan toimintasuunnitelmaan kirjataan nämä neljä teemaa, ja pyritään tekemään toimintoja joilla seurakunta voi vaikuttaa näihin ongelmakohtiin. (Mäkinen, henkilökohtainen tiedonanto 16.2.2015.) Nuorelle parasta -hankkeen kautta nuorten aikuisten työtä halutaan tukea jatkossa paikallisesti. Kuten nuorisoasiainkeskuksen tekemässä tutkimuksessa (luku 4.3) todettiin paikallisuuden olevan nuorille äärimmäisen tärkeä osa omaa identiteettiä. Helsingin seurakuntayhtymä kokeili järjestää suuren tapahtuman kaikille Helsingin nuorille, mutta se ei saanut nuoria liikkeelle. Niinpä hanke haluaa tukea paikallista työtä ja tarjota rahoitusta paikallisseurakunnan nuorten aikuisten työhön. (Mäkinen, henkilökohtainen tiedonanto 16.2.2015.)

Helsingin seurakuntayhtymä on halukas lähtemään mukaan Kymppin nuoret -hankkeeseen, edistääkseen nuorten parempia työmahdollisuuksia. Kymppin nuoret -hankkeen ajatus on syntynyt Yllätetään Yhteiskunta verkostossa, jossa Kirkkohallitus on osallisena. Koko Suomessa on runsaasti nuoria, jotka eivät yrityksistään huolimatta saa kesätöitä. Monet näistä nuorista olisivat halukkaita työskentelemään lukukausien aikana, tekemällä pieniä määriä tilapäistä tai osa-aikaista työtä. Kotitalouksissa on runsaasti pienimuotoisia töitä, jotka tarvitsevat tekijöitä. Esimerkiksi vanhukset kaipaavat apua haravoinnissa ja muissa piha töissä, eläkeläiset ja keski-ikäiset elektronisten laitteiden kanssa ja lapsiperheet lastenhoidossa, koululaisten tukiopetuksessa. (Mäkinen, henkilökohtainen tiedonanto 16.2.2015.)

Ratkaisuna näihin ongelmiin on kehitteillä oleva Kymppin nuoret -hanke. Ajatuksena on, että seurakunta välittää työvoimaa kotitalouksille. Käytännössä kotitaloudet ottavat paikalliseen seurakuntaan yhteyttä ja ilmoittavat tarjolla olevasta työstä. Paikallisseurakunnan nuorisotyöllä on lista luotettaviksi havaituista nuorista, jotka ottavat työt tehdäkseen. Kotitaloudet maksavat työstä seurakunnalle, ja seurakunta hoitaa palkanmaksun nuorelle. Nuoret saavat arvokasta työkokemusta, jonka avulla he pääsevät tulevaisuudessa helpommin töihin. Kotitaloudet saavat apua arjen askareissa ja seurakunta saa uuden tavan kohdata ja palvella jäseniään. Syrjäytymisen ehkäisy on nuorisotyön perustehtävä. Erityisesti nuorille, joilla ei ole suhteita saada ensimmäistä työpaikkaa ja ensimmäistä CV merkintää, Kymppin nuoret -hanke voi antaa paremmat edellytykset kasvaa kiinni yhteiskuntaan. (Mäkinen, Henkilökohtainen tiedonanto 16.2.2015.)

8 NUORET NOSTAVAT ESIIN HEIDÄN ELÄMÄÄNSÄ KOSKETTANEITA TEEMOJA

Työntekijähaastatteluissa teemoina toimivat aihealueet, jotka nousivat selkeästi esiin nuorten parihaastatteluista: koulukiusaaminen, yksinäisyys, työllistyminen ja vapaaehtoistyö. Helsingin seurakuntayhtymän kolme työntekijää kommentoivat teemojen tärkeyttä ja pohtivat syitä, miksi nuoret nostivat juuri nämä asiat esille. Kaikki haastattelijat olivat samaa mieltä siitä, että nuoret nostivat omissa haastatteluissaan esiin teemoja, jotka koskettavat heidän elämäänsä.

Noin yleisesti ajateltuna, nuoret nostaa niitä asioita, jotka on ajankohtasia heidän elämässään. Ja vaikka siinä kysyttiin, että mitä he toivoo seurakunnalta, nuorten maailma on kokonainen maailma, ja mä tulkitSEN sitä niin, että nuoret elää sitä niin täysillä eikä ne erottele asioita niin kuin aikuiset erottelee. Sekin kertoo siitä todellisuudesta että nuoret ei keksi, niitten ei tarvitse keksiä juttuja, et ois kiva jos seurakunta ois tässä mukana. Vaan ne löytää siitä omasta elämästään (Haastattelu 2.)

Lisäksi haastattelussa kysyttiin työntekijöiden mielipidettä K-18 -synttäreiden peruutukseen ja mitä heidän mielestään kirkossa tulisi muuttua, jotta nuoret aikuiset löytäisivät oman seurakuntayhteytensä ja tahtoisivat pitää sitä yllä.

8.1 Miksi K-18 -synttärit jouduttiin perumaan?

Haastatteluissa työntekijät nostivat esille samoja teemoja. Yhtenä suurena syynä nuorten vähäistä kiinnostusta tapahtumaa kohtaan pidettiin paikallisseurakuntien työntekijöiden vähäistä kiinnostusta ja aktiivisuutta tapahtumaan. Paikallisseurakuntien vähäinen aktiivisuus näkyi muun muassa siinä, etteivät seurakunnan toiminnassa jo valmiiksi olevat seurakuntanuoret kiinnostuneet tapahtumasta. Jos työntekijää ei kiinnosta, miksi nuorta kiinnostaisi?

Et kirkko ja nää nuoret ja meidän informaatio ei kohdattu, mut se ei myöskään kohdattu ees niitä seurakuntanuoria jotka on jo toiminnassa mukana. Ees ne ei lähteny mukaan (K-18-synttäritypahtumaan) ja se mun mielestä johtuu siitä, että kollegat ei oikein ottanut sitä omakseen. (Haastattelu 3.)

Nuorten kiintymys omaa asuinaluetta kohtaan, kuten nuorisoasiainkeskuksen tutkimuksessa (luku 4.3) käy ilmi, pidettiin myös syynä tapahtuman epäonnistumiseen. Tapahtuma keskitetiin Etelä-Helsinkiin johon on auttamatta pitkä matka esimerkiksi Kontulasta. Kynnys lähteä tutulta asuinalueelta muualle seurakunnantoiminnan takia on suuri. Funckin tekemässä puhelinhaastattelun tuloksissa käy ilmi, ettei seurakunta ole järjestäjänä suosittu. Tämä tuli esille jo tapahtumaa järjestäessä, sillä esiintyjää Nosturiin haettiin kauan ja moni yhtye ja artisti kieltäytyivät yhteistyöstä.

Suurin tapahtuman peruutuksen kuitenkin oli, ettei tapahtuman järjestäminen lähtenyt nuorista itsestään liikkeelle. Ajatus ja tavoite olivat tapahtuman järjestämisessä oikea, mutta toteutustavan heikkous oli, ettei ollut tietoa haluaako nuoret jotain yhteistä ja isoa tapahtumaa. Helsingin seurakuntayhtymän tiimillä oli hyvä idea, jonka seurakuntayhtymän työntekijät hyväksyivät, mutta nuorten mukaan ottaminen suunnitteluun ja toteutukseen unohtui.

Jossain on oletus, et nuoret tykkää tälläsestä. Se on varmaan niin, että nuoret toimii sillä tavalla, et heidän pitää itse saada keksiä oma juttunsa ja näin. Ja jos samassa miettii, niin samalla ongelmallahan monet nuorisotilat on tyhjillään. (Haastattelu 1.)

8.2 Koulukiusaaminen

Koulukiusaaminen on aihe, joka puhuttaa jatkuvasti ja monella eri taholla. Se on olemassa oleva ongelma johon pitäisi puuttua. Koulukiusaamisesta miltei jokaisella on kokemusta, kiusaajana, kiusattuna tai sivustaseuraajana. Kiusattuja on paljon, mutta suuri osa on heitä, jotka seuraavat sivusta, haluaisivat puuttua kiusaamiseen, mutta eivät löydä rohkeutta tai keinoja siihen. Tässä ilmiössä tulee hyvin vahvasti näkyviin nuorten oikeudenmukaisuudenhalu

sekä tasa-arvoisuus. Epäoikeudenmukaisuus koskettaa nuoria. Lapset ja nuoret odottavat aikuisten puuttuvan kiusaamiseen. Kiusaamista sivusta seuraavatkin kärsivät ja toivovat kiusaamisen loppuvan, vaikka eivät itse aktiivisesti toimi niin, että kiusaaminen loppuisi. (Hamarus 2012, 29.)

Se on ihan selvä, että nuoret pyytää sitä, se on sitä mitä ne haluaa. Tää on ihan mieletön avunhuuto. Et auttakaa meitä tässä, me ei saada tarpeeks apua (Haastattelu 1.)

Kiusaamista on määritelty monella tavalla. Dan Olweuksen tekemä määritelmä kiusaamisesta on saanut laajasti hyväksyntää. Hänen määritelmänsä viitataan usein tutkimuksissa ja kansainvälisellä tasolla määritelmä on yhtenäistänyt eri näkemykset samaan määritelmään. (Hamarus 2006, 47.)

Yksilöä kiusataan tai hän on kiusaamisen uhri, jos hän on toistuvasti tai pidempään alttiina yhden tai useamman muun henkilön negatiivisille teoille (Hamarus 2006, 49).

Olweus määrittelee negatiivisen teon sanalliseksi tai fyysiseksi. Negatiivisiin tekoihin kuuluvat niin eleet, toisen toiveiden noudattamatta jättämisen kuin ryhmästä ulossulkeminen. Tarkoituksena tahallisesti tuottaa tai yrittää tuottaa epämiellyttävää oloa tai vammoja. (Hamarus 2006, 49.)

Koulukiusaaminen on aihe joka koskettaa kaikkia, niin koulun henkilökuntaa, seurakunnantyöntekijöitä, vanhempia ja nuoria. Se on ilmiö, joka pitäisi pystyä kieltämään.

Kiusaaminenkin, jos se omalle kohdalle tulee, niin se on niin raju juttu, se on ihan se ja sama mistä sen avun saa, kuhan sen jostain sais (Haastattelu 2.)

Miten siihen (puuttuminen kiusaamiseen) antas jotenki välineitä sille yhteisölle semmoseen positiiviseen ja kannustavaan ilmapiiriin luomiseen. Ja siihen, että rohkeasti uskalletaan puuttua (Haastattelu 1.)

Kiusaaminen on piiloinen ilmiö, jota ei ole tunnista ensin, jopa kiusattu itsekkään. Kiusaamisesta ei ole helppo kertoa, sillä se koostuu pienistä

tilanteista. Usein kiusatuksi tulemiseen liitetään vääränlaista häpeää ja syyllisyyttä. Siksi kiusaamisesta on vaikea kertoa. Lapsi tai nuori voi ajatella hänessä itsessään olevan jotain vikaa ja siksi häntä kiusataan. (Hamarus 2012, 27.) Koulukiusaaminen on muuttunut vuosien saatossa. Nykypäivän eri foorumit, sosiaalinen media, mahdollistavat kiusaamisen tapahtuvaksi esimerkiksi välitunneilla opettajien huomaamatta tai kotona vanhempien silmien alla. Kiusaamisessa ei ole mitään positiivista, ei kiusatulle eikä itse kiusaajalle. Kiusaamiseen puuttuminen on haastavaa ja joissain tapauksissa kiusaamistilanteisiin puuttuessa tilanne voi kääntyä niin, että kiusaaja kokee tulevansa kiusatuksi esimerkiksi koulu yhteisössä. Kiusaamistilanteissa tukea tulee antaa molemmille osapuolille kiusaajalle ja kiusatulle.

Kiusaaminen on mun mielestä aina oire jostain, et ei tuu hyväksytyksi sellasena ku on, joutuu olemaan epävarma. Sillä tavalla taistelee siitä omasta asemastaan tallomalla muitten päitä. Mun mielestä ilmiö pitäs kieltää ja kiusaajan vanhempia tukea siinä, et ei se haittaa, että parhaanne teette, et yritetään vielä yhdessä, että jos vois jotenki jeesiä (Haastattelu 1.)

8.3 Yksinäisyys

Yksinäisyys on yksi suurista peloista, jota ihmiset elämässään kokee. Se on ilmiönä tuttu ja maailmanlaajuinen. Lähes jokaisella on yksinäisyydestä henkilökohtaista kokemusta, silti yksinäisyyteen on vaikea tarttua. Yksinäisyys on hyvin henkilökohtaista, arka ja joskus hyvin satuttava aihe. Siitä puhuminen ja itselleen myöntäminen on vaikeaa.

Yksinäisyys on negatiivinen psyykkinen olotila, jossa ihminen kokee ahdistusta ihmissuhteistaan. Yksinäisyys on tunne, kun ei ole ketään kenelle puhua tai kukaan kuka kuuntelisi. Yksinäisyys, fyysisen yksinäisyyden lisäksi voi olla myös mahdollista tuntea esimerkiksi koulumaailmassa. Vaikka ympärillä on paljon ihmisiä, luokkakavereita, voi ihminen tuntea olevansa ulkopuolinen, ettei kuulu joukkoon. (Junttila 2015,13.) Suomen kouluissa on enemmän ja vähemmän lapsia ja nuoria jotka kokevat yksinäisyyden tunnetta pidemmän tai vähemmän aikaa. Näitä lapsia on 10–20 %. Joka viides kokee elämänsä aikana

yksinäisyyden tunnetta. Yksinäisiä on kaikissa ikäpolvissa, mutta erityisen paljon sekä erityisen pitkäaikaisin seurauksin heitä on lasten ja nuorten keskuudesta. (Junttila 2015 29.)

Nuoret on yksinäisiä ja kun mä aattelen, Helsinki on tällänen iso, taas jälleen kerran, Helsinki on iso ja vaikka täällä on paljon ihmisiä, silti se ei merkkää sitä että saa helposti ystäviä. Ja tänne muuttaa paljon ja tänne on aina muuttanu paljon ja jotenki se sosiaalistaitojen hiipuminen alkaa näkyä (Haastattelu 2.)

Viime vuosien aikana yksinäisyys ilmiönä on noussut kansainvälisiin kuin myös suomalaisiin tieteellisiin ja poliittisiin keskusteluihin. Yksinäisyys nähdään lapsuudesta lähtevänä, väestöä eriarvostavana tekijänä. Yksinäisyydestä ja pitkään jatkuneesta pahasta olostä puhutaan nykypäivänä helpommin. Yksinäisyys lamaannuttaa ja etäännyttää ihmissuhteista, koulumaailmasta ja työelämästä. (Junttila 2015, 10.)

Näilleki nuorille tekis varmasti ihan parhautta seurakuntayhteisö, jossa kaikki on jollakin tavallaan sielultaan vähän ruvella. Ja sen sanottaminen nuorten kielellä ois musta tärkeätä tässä ajassa. Että palloa nuorille takasin siinä kohtaan (Haastattelu 1.)

Seurakunnissa tehdään paljon töitä yksinäistymisen torjumiseksi. Esimerkiksi Yhteisvastuu keräys vuonna 2016 tukee syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria. (Yhteisvastuu i.a.) Yhteisvastuukeräys vuonna 2011 järjestettiin nuorten yksinäisyyden torjumisen puolesta (Mannerheimin lastensuojeluliitto 27.12.2010). Kirkko on oleellisesti osana Yhteisvastuukeräyksissä. Yksinäisyyden poistamista seurakunnan nuorisotyössä tapahtuu yhtenäin. Seurakunta tarjoaa nuorille yhteisön, jossa nuoret kokee kuuluvuutta.

Ois arvokasta sanottaa sitä työtä mitä kirkon nuorisotyö tällä hetkellä tekee tämän yksinäisyyden poistamiseksi. Sitä tehdään tosi paljon, et me työntekijät tiedetään ja nähdään se nää nuoret jotka käy nuortenilloissa hengaa seurakunnan tapahtumissa, niin ne ei ehkä ole aina niitä luokan suosituimpia tyyppejä. Että nähtäs se ja tehtäs näkyväksi se työ. Mutta se mitä se vaatis nuorilta itseltään on sen teeman käsittely. Se, että ne sanottais sitä omaa yhteisöllisyyden kokemusta ja sitä miten tää nuoren seurakunnanyhteisö tai nuortenyhteisö, miten se heidän omalla kohdallaan poistaa sitä yksinäisyyttä (Haastattelu 1.)

8.4 Työllistyminen

Nuorisotyöttömyydestä uutisoidaan hyvin usein. Suomalaiset tietävät, että nuorten on vaikea saada työpaikkaa. Helsingin Sanomat uutisoi marraskuussa 2014 Uudellamaalla olevan noin 9300 alle 25-vuotiasta työtöntä nuorta, heistä alle 20-vuotiaita oli 2000 (Helsingin Sanomat 4.11.2014). Työllistymisaiheeseen liittyy oleellisesti myös puhe koulutuksesta. Kilpailu eri alojen koulutuksesta Suomessa on kovaa ja keskittyy pääkaupunkiseutuun. Vuosiin Suomessa, ei ole ollut enää itsestään selvyys, että jokainen nuori saa itselleen koulupaikan peruskoulun tai toisen asteen päätyttyä. Yhä useampi pitää välivuoden tai välivuotia. Itse toisen asteen koulusta valmistuttuani, pidin neljä välivuotta, kunnes lähdin opiskelemaan ammattikorkeakouluun. Koulu- ja työpaikan saaminen on suoraan sidottuna aikuisuudenroolien saavuttamiseen (luku 4.1). Suomessa valmistuminen korkeakoulusta ja ensimmäinen omaa ammattia vastaava työpaikka saavutaan aikaisempaa myöhemmin. Näin ollen myöhäisnuoruus jatkuu pidempään ja aikuistumisenroolit saavutetaan aikaisempaa myöhemmin. (Niemi 2014, 143.)

Tänä päivänä ei koulutus takaa työpaikkaa. Korkeasti koulutettujen työttömien määrä Suomessa helmikuussa 2015 oli 46 086 (Akava.fi 2015). Aikaisemmin korkeaa koulutusta pidettiin takeena sille, että työpaikan saa helposti. Nuorten haaste saada työtä johtuu kovasta kilpailusta. Samoista työpaikoista kilpailee koulutetut, työ- ja elämäkokemusta omaavat ihmiset.

Jos sulla ei oo ensimmäistäkään työtodistusta tai työkokemusta eikä oo suhteita niin, oot tosi heikoilla saada työpaikan (Haastattelu 2.)

Työntekijähaastatteluissa nousi esille ajatukset nuorten pelosta työllistymisestä ja sen vaikeutumisesta. Nuoret näkevät uutisoinneissa viikoittain nuorisotyöttömyydestä ja pelko omalla kohdalla työllistymisestä nousee. Nuoret tietävät tosiasian työllistymisen vaikeudesta ja se koskettaa heidän elämäänsä. Nuoret ovat vasta suuntaamassa työelämään ja karu totuus Suomen työttömyydestä pelottaa nuoria. Seurakuntien ja kuntien yhteisönä tulisi tukea nuoria.

Mä voin kuvitella et se työllisyys pelottaa, koska se pelottaa muaki. Onhan se aikuisuutta, sietää myös sellasta mitä ei halua tehdä, mut ku sais ees sitä, mitä ei tykkää tehdä. Työllistyminen on vaikee asia aikuiselle, nii onhan se varmasti nuorellekin (Haastattelu 3.)

Kysymys ei oo siitä, kuka palkkaa nuoria kesätöihin. Kysymys on rakenteellisista asioista ja sellasista, että pitäis tuoda heikomman ääntä kuuluville ja jos nuoret ei työllisty nii yhteiskunta on aivan kuralla. Nytkin on kuralla, mutta vielä enempi kymmenen vuoden päästä. Täällähän on ihan täys katastrofi sitte (Haastattelu 1.)

Työllistymisen ongelmaan seurakunnan on haastavaa vastata, sillä palkallisia työpaikkoja seurakunnassa itsessään ei nuorille ole tarjolla. Näiden syiden takia on hyvä, että Helsingin seurakuntayhtymä on halukas lähtemään mukaan tarjoamaan työtä Kymppin nuoret -hankkeen kautta (luku 7.3).

8.5 Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyöstä puhuttaessa haastateltavat nostivat esiin nuorten pelon työllistymisestä. Vapaaehtoistyötä halutaan tehdä ja siitä ollaan kiinnostuneita, johtuen nuorten oikeudenmukaisuudesta ja hyvän tekemisestä, mutta myös mahdollisesta työtodistuksesta tai CV -merkinnästä. Nuorten kiinnostus vapaaehtoistyöstä on kuitenkin positiivinen viesti. Nuoret kaipaavat yhteisön, jossa oleskelu, elämän kysymysten pohtiminen ja erilainen toiminta on mahdollista. Seurakunta voi vastata näihin nuoren tarpeisiin. Seurakunnista löytyy resursseja, mahdollisuuksia, osaamista, tiloja ja työntekijöitä. Nuorisotyötä tulisi viedä yli työalojen. Vapaaehtoistyö voisi yhdistää esimerkiksi nuorisotyön, nuorten aikuistentyön sekä diakoniatyön. Paljon puhutaan työyhteisöissä ja evankelis-luterilaisen kirkon julkaisuissa, että nuorille annettaisiin mahdollisuus toteuttaa sellaista nuorisotyötä kuin he itse haluavat. Vapaaehtoistyön sopisi hyvin tähän tuo muotoon.

Musta ois ihanaa, jos nuoret tulis sanomaan, et me halutaan tehdä tätä ja tätä ja sit mä sanoisin, et tossa on avaimet, tehkää (Haastattelu 3).

Vapaaehtoistyössä nuorten kohdalla ongelma on sitoutuminen. Vapaaehtoistyö on kirjaimellisesti työtä, ja siihen sitoutuminen välttämätöntä. Nuoren kehitykseen kuuluu halu tehdä jotain jolla on merkitystä. Se on osa oman identiteetin ja minäkuvan luomista.

Ne haluaa hirveesti, mut se kuuluu siihen ikään, ettei hahmoteta, että siihen kuuluu ihan hirveesti työtä. Seurakuntahan on ihan mieletön mahdollisuus opetella sitä, et sulla on kokoajan joku valmentamassa siinä, että viitkö varmistaa tän ja tuliks ajatelleeks. Sehän on periaatteessa työelämätaitojen opettelua (Haastattelu 1.)

Vapaaehtoistyötä tulisikin tarjota eri muodoissa. Olisi vapaaehtoistyötä joka sitouttaa nuoren esimerkiksi kerran viikossa osallistumaan työhön. Vastapainona pop-up tyylistä vapaaehtoistyötä, jossa nuori sitoutuu järjestämään yhtä tapahtumaa kerrallaan.

Sellanen pop-up juttu, kaikkia tapahtumat ja yhteisölliset jutut. Nii sellasia. Sehän ois ihan mieletöntä vapaaehtoistyötä jos nuorille annettas vaikka kymppitonni, suunnitelkaa joku tapahtumapäivä Senaatintorille. *(Haastattelijan kommentti: järjestäkää kahdeksantoista vuotaiille synttärit)* Nii, kyllä, siinähan se olis, ja se ois nuorilta lähtösin. (Haastattelu 1.)

Kirkon vapaaehtoistyöntekijät jakautuvat kahteen ryhmään. Toiminnassa on paljon nuoria, 15–16 -vuotiaita, kotona asuvia, itsenäistyviä nuoria. Nämä nuoret luovat itselleen kuvaa siitä kuka on ja mitä haluaa tulevaisuudessa. Seurakunnan toiminta antaa mahdollisuuden itsensä tutkiskeluun ja minäkuvan luomiseen. Toinen ryhmä, joka seurakunnan toiminnassa aktiivisesti on mukana, ovat eläkkeellä olevat, jotka ovat myös omalla tavalla itsenäistymässä, itsenäistymässä vuosia kestäneestä työelämästä eläkepäiviin. Molemmat ryhmät ovat aloittamassa uutta kautta elämässään ja he tarvitsevat tukea ja siihen sosiaalisia kontakteja. Näitä seurakunnasta heille löytyy.

Ryhmä, joka seurakunnan toimintaan ei juuri osallistu ovat nuoret aikuiset ja aikuiset. Ruuhkavuosia elävät ihmiset, jotka käyvät töissä ja illalla hoitavat perhettä ja viikonloppuna ihmissuhteita. Heidän itsenäistyminen ja minäkuvan löytäminen on jo tapahtunut. Tuki ja sosiaaliset kontaktit löytyvät kotoa, työyhteisöstä ja ystäväpiiristä.

On ihan eri elämänvaiheista kyse. Vapaaehtoisuus ja sellanen tietty elämänvaihe, missä vapaaehtoisuus ja sosiaalinen vapaaehtoisuus on palkitsevaa. Se kuuluu näihin elämänvaiheisiin (Haastattelu 1)

8.6 Kirkon tulee muuttua!

Haastateltavilta kysyttäessä mikä kirkossa tulisi tehdä, jotta nuoret aikuiset säilyttäisivät yhteyden kirkkoon, jokainen haastateltavista toi näkemyksen kirkon asenteelliseen muutokseen. Asenteen muutos kirkossa tulisi lähteä työntekijöistä. Kirkko vaatii paljon enemmän avoimuutta ja halua tehdä yhdessä nuorten kanssa. Kirkon työntekijöiden tulisi todella luottaa nuoriin siinä, että he tietävät parhaiten, mitä nuoret haluavat seurakunnan heille tarjoavan. Kirkko voi toimia palveluntarjoajana ja palvelun suunnittelusta vastaisi nuoret yhdessä työntekijöiden kanssa.

Suuri asenteellinen muutos meissä työntekijöissä ja meissä jotka ollaan täällä kirkon sisällä. Paljon enemmän avoimuutta ja halua tehdä kaikkien nuorten kanssa työtä, olla yhteydessä kaikkiin nuoriin (Haastattelu 2.)

Seurakunnissa on tää ongelma, ei nähä sitä arvoa nuorten työlle. Mietitään ihan paineessa kuinka monta tyyppiä käy jumalanpalveluksessa, kun sen sijaan että pistettäis rippikoulut ilmaseksi ja ottes kaikki sisään isostoimintaa ketkä vaan haluaa. Se vaatii työntekijöiltä, se vaatii kirkkoherroilta resursseja, se vaatii työntekijöiltä sellasta sota-asennetta, taisteluasennetta, et ei mentäs sieltä missä on oma mukavuus alue, vaan otettas ne jämä tyypit sinne jotka tulee tekee sun kesästä aivan piinaavan, mut nähtäs se arvo siinä että mä otan tän, koska tää ihminen haluaa ja tää ihminen tarttee sitä. Ja se on mun tehtävä, siihe työhön mut on kututtu, että tää nuori joka on piikki lihassa, nii se pääsee tähän toimintaan ja tähän seurakuntayhteyteen, Kristuksen yhteyteen (Haastattelu 1.)

Kirkon tulisi antaa nuorille vastuuta, päätäntävaltaa ja toimintamahdollisuuksia. Näin kirkko muuttuisi enemmän tämän päivän kirkoksi. On Tosiasia, että kirkon päättäjissä keski-ikä on korkea. Seurakuntaneuvostoihin ja kirkkovaltuuksiin tulisi saada nuoria, jotka ajaisivat kirkon uudistusta.

Nuoret ja nuoret aikuiset tulis ja valtais tän. Tekis täällä päätöksiä, valtais päättäjien paikat ja tajuis että tää on meidän yhteisö et me saadaan tehdä täällä ja tää on meidän elämää ja tää kirkko on meitä varten ja me ollaan se kirkko, nyt mennään ja tehdään. Tehdään siitä kirkosta sellanen millanen me halutaan (Haastattelu 3.)

Esteeksi tähän nousee kirkon teologiset näkemykset kirkosta ja kristillisyydestä. Kaikki haastateltavat painottivat, että kirkon työntekijöiden tulisi luottaa siihen omassa toiminnassaan, että Jumala tekee työtään. Eikä siihen työhön tarvitaan juuri oikeanlaista ihmistä Jumalan ja nuoren välikappaleeksi. Nuorten aikuisten oikeudenmukaisuus ja tasa-arvon korostaminen erottuu konservatiivisesta kristillisyydestä, se on enemmän liberaalista kristillisyyttä. Tämä näkyi selkeästi esimerkiksi Tahdon 2013 -kampanjan aikana. Viimevuosien negatiiviset medianostot kirkosta vaikuttavat kielteisesti nuorten ja nuorten aikuisten kuvaan kirkosta. Kirkon on valittava konservatiivin ja liberaalin linjan väliltä, ja linjauksen tulisi kirkon tulevaisuuden kannalta ehdottomasti olla nuorten aikuisten kannalla. Kirkko on ollut muutoksessa jo muutamia vuosia ja tulee olemaan jatkossakin muutoksen alla. Mutta yksi työntekijä kerrallaan muokkaa kirkkoa tämän päivän ihmisen tarpeita varten.

Nuoret papit sanoo aina et ne haluu muuttaa tätä kirkkoo. Ja mä sanon, että muista toi 10 vuoden päästä, kun sä oot tehny töitä 10 vuotta, nii muista vielä sillonkin miks sä tulit papiks, koska se vaan voi unohtua siinä. Koska se työ on vaan sellanen, imee mukanaan (Haastattelu 3.)

Funckin tekemässä parihaastattelussa nuoret kertoivat kirkon tunnelman etäännyttää ja tuo mieleen uskon tuputtamisen. Miksi nuori, joka haluaa itse luoda oman uskontoviitekehityksensä, menisi kirkkoon, jossa hänelle tulee olo, että tapa jolla hän uskoo tai kokee olevansa hengellinen on väärä. En usko, että kirkko haluaa nuorten kokevan näin, mutta syystä tai toisesta nuori kokee niin. Tämän kokemuksen muuttaminen on kirkon oman tulevaisuuden kannalta muutettava.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Funck järjesti lokakuussa 2014 työpajan, jonka tavoitteena oli yhdessä Funckin ja Helsingin seurakuntayhtymän nuorisotyöntekijöiden kanssa kerätä projektin yhteiset tavoitteet ja menetelmät tulevia syvähaastatteluita varten. Työpajassa ymmärsin ensimmäistä kertaa, ettei syyskuisen tapahtuman peruutus johtunut vain järjestelyiden heikoista kohdista tai bändivalinnasta, vaan siitä, ettei helsinkiläistä nuorta enää kiinnosta osallistua seurakunnan järjestämään toimintaa.

Vuonna 2011 rippikoulun kävi 15-vuotiaiden ikäryhmästä 86,2 % (Suomen ev.lut. kirkon tilastot 2007–2012). Vuonna 2014 kirkosta eronnoita oli yhteensä 78 300, tästä 8 %, eli noin 6260 ihmistä, oli ikäryhmästä 10–19-vuotiaat (Suomen ev.lut. kirkon tilastot 2014.) Kun rippikoulun jälkeen suurta joukkoa nuoria kiinnostaa seurakunnan toiminta, tarjolla on vain isostoimintaa. Jos nuori ei koe isostoimintaa omakseen, ei seurakunnalla ole hänelle juuri mitään tarjottavaa. Nuori erkaantuu vähitellen kirkosta. Seurakunnan tarjoama ilmaiskonsertti, kolmen vuoden päästä rippikoulusta, ei enää herätä halukkuutta osallistua jo vieraaksi tulleen seurakunnan toimintaan. Tämä on yksi syy, miksi tämän päivän 18-vuotiaat jäsenet kirkko on jo menettänyt osana omaa toimintaansa.

Synttärijuhlien peruuntumista pidettiin epäonnistumisena, kuitenkin juuri epäonnistuminen sai aikaan edeltävät tutkimukset. Jos tapahtumaan olisi saapunut 10 % kutsutuista, tapahtumaan oltaisiin oltu tyytyväisiä, eikä Helsingin seurakuntayhtymässä huoli menetetyistä 18-vuotiaista jäsenistä olisi tullut. Tärkeä kysymys seurakuntayhtymän kannalta on entisten seurakuntanuorien vähäinen kiinnostus tapahtumaan. Seurakunta tapahtuman järjestäjänä ei saanut nuoria osallistumaan. Onko kyseessä negatiivinen kuva kirkosta vai välinpitämättömyys. Tapahtuman epäonnistumisen yksi syy oli, ettei nuoria otettu mukaan tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen. Nuorten mukaan ottaminen projektiin olisi ollut nuorisotyötä sekä vapaaehtoistyön tarjoamista

nuorille. Nuorille olisi tullut tapahtumaan selkeä kosketuspinta, näin ollen tapahtuman onnistuminen olisi tullut nuorille merkitykselliseksi.

Tutkimuksista selvisi kirkon nuorisotyölle arvokasta tietoa. Nuorten aikuisten ajatuksia, siitä kuinka he haluavat seurakunnan olevan liitoksissa heidän elämässä. Vaikka nuorten aikuisten osallistuminen seurakunnan toimintaan on vähäistä, se ei tarkoita sitä, etteivätkö nuoret aikuiset pitäisi seurakunnan työtä tärkeänä. Funckin tutkimuksessa käy ilmi, että nuoret pitävät seurakunnan diakoniatyötä tärkeänä ja arvostavat seurakunnan tekemää työtä vähäosaisten auttamiseksi. Nuorten aikuisen oikeudenmukaisuudentuntu nousee hyvin esille diakoniatyön arvostamisessa.

Käsitteenä seurakunta on nuorille helpommin lähestyttävä. Kirkko käsite vaikuttaa etäisemmältä ja tuo mieleen kirkon rakennuksena ja kirkossa järjestettävä toiminta kuten jumalanpalvelukset. Nuoret käyvät kirkossa yleisemmin jonkun tietyn syyn takia. Tunnelma kirkossa on puuduttava ja se etäännyttää entisestään nuoria kirkosta. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on tarkoin säädetty jumalanpalveluksen toteutus. Jumalanpalveluskaavan muokkaaminen voisi vaikuttaa positiivisesti kirkon ilmapiiriin. Nuoret kaipaavat seurakunnalta arkipäivästä tukea, mutta eivät kaipaa uskonnon tuputusta. Nuoret haluavat itse luoda oman uskonviitekehyksensä, luoda itselleen sopivat tavan uskoa ja käsitellä uskontoa tämän maailman ajassa.

Funckin tutkimuksessa nostetut aiheet: koulukiusaaminen, yksinäisyys, työllistyminen ja vapaaehtoistyö nousevat nuorten omasta maailmasta. Nuoret nostavat esiin teemoja jotka koskettavat jollain tapaa heidän elämäänsä. Koulukiusaaminen on valtaisa ongelma läpi Suomen koulujen. Sosiaalisenmedian vahvistuttua koulukiusaaminen ei tapahdu enää vain koulupäivän tai koulualueen sisällä vaan kiusaaminen voi pahimmillaan jatkua vuorokauden ympäri. Netissä tapahtuvaan kiusaamiseen koulun henkilökunnan ja vanhempien on vaikea puuttua, koska kiusaaminen tapahtuu mahdollisesti sellaisten foorumien kautta, jotka eivät ole esimerkiksi vanhemmille tuttuja. Koulukiusaaminen koskettaa niin kiusattua kuin kiusaajaa sekä

sivustaseuraaaja. Nuorilla ei ole välttämättä työvälineitä tai rohkeutta puuttua kiusaamiseen ja kyllästyminen tähän epäoikeudenmukaisuuteen saa nuoret pyytämään apua seurakunnalta. Yksinäisyyden nostaminen toimii myös avunpyyntönä. Yksinäisyys on lamaannuttava ja vahva tunne. Valitettavan usea nuori kokee yksinäisyyttä, joko lyhyemmän tai pidemmän aikaa omassa elämässään. Sekä koulukiusaamiseen että yksinäisyyden poistamiseen nuoret haluaisivat seurakunnan puuttuvan tai tarjoavan jotain palvelua.

Nuorisotyöttömyys on kasvava ongelma koko Suomessa ja varsinkin Uudellamaalla. Nuorten huoli omasta tulevaisuuden työllistymisestä puhuttaa. Samalla nuoret nostavat esiin vapaaehtoistyön mahdollisuudet. Nuorilla on suuri halu tehdä jotain merkityksellistä. Se on osa ihmisen kehitystä, myöhäisnuoruudesta siirtyminen varhaisaikuisuuteen. Työpaikan saaminen on yksi itsenäistymisen merkki. Nykypäivänä nuorten on hyvin hankalaa saada työpaikkaa ja tätä kautta kerryttää työkokemusta sekä omaa CV:tään. Vähäinen työkokemus ja merkinnät CV:ssä vaikeuttavat työpaikan saamista tulevaisuudessa. Tämä on nuorella suuri huolenaihe työllistymisestä keskustellessa. Vapaaehtoistyöstä kiinnostuminen on osa nuoren puhdasta auttamisen halua, mutta osa myös työkokemuksen kerryttämistä. Onneksi Helsingin seurakuntayhtymä on lähtemässä mukaan tarjoamaan nuorille työmahdollisuuksia Kymppin nuoret -hankkeen kautta (luku 7.3).

Työntekijähaastatteluissa pohdittiin todellisuutta siitä, ettei nuorten tarvitse keksiä heiltä kysyessä missä seurakunta voisi heitä tukea. Vastaukset nousevat nuorten omasta elämästä ja teemat koskettavat nuorten elämää. Työntekijät myös kokevat nuorten nostamat teemat haasteena toiminnan suunnitteluun. Funckin tekemän tutkimuksen avulla seurakunnan toiminnan suunnittelu voidaan kuitenkin kohdistaa teemoihin joita nuoret kaipaavat. Nuorten nostamista teemoista ainoastaan vapaaehtoistyö tuli yllätyksenä työntekijöille. Koulukiusaaminen, yksinäisyys ja työllistyminen tiedetään olevan ongelma ja näiden esiin nostaminen ei aiheuttanut ihmetystä. Tänä päivänä on haastavaa olla nuori. Tämän päivän nuorten arvomaailmassa on voimakas oikeudentuntu. Aikaisemmat sukupolvet ovat tehneet maailmasta rikkonaisen ja kilpailukeskeisen. Tämän päivän nuoret tarvitsevat elämäänsä tukea ja turvaa.

Kuten parihaastattelun tuloksista voi lukea, nuoret kokevan kirkon etäiseksi, mutta heillä on selkeä visio mitä kirkko voisi tarjota nuorille jäsenilleen, tukea arjen asioissa. Kirkon ei tarvitse järjestää isoa tapahtumaa herättääkseen nuorten kiinnostuksen, vaan tarjota heille apua luomaan heidän omaa tulevaisuuttaan.

Nuoruus on kehitysvaihe, jonka jokainen sukupolvi elää kerrallaan. Se on kehitysvaihe, jossa meistä jokainen tarvitsee apua, osa merkittävästi enemmän kuin toiset. Nuorisotyön huomio pitää olla koko sukupolvessa ja siihen sisältyvissä ryhmissä, ei omissa palveluissa. (Laitio 2014, 42.)

Nuorisotyön ja nuorten aikuistyön yhteyttä on lisättävä. Tänä päivänä niiden välissä on tyhjiä vuosia, ja näihin vuosiin nuoret aikuiset katoavat. Rippikoulun jälkeisen työn edistäminen on elintärkeää kirkolle. Kirkon nuorisotyön huomion tulisi isostoiminnan ohella olla nuorissa ja siinä mitä nuoret kaipaavat. Isostoiminta on kirkon äärimäisen tärkeää työtä ja isokset tekevät Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa korvaamatonta työtä, mutta kirkon kaikki nuorisotyönresurssit ei tulisi kohdistaa vain tähän toimintaan. Kirkon nuorisotyön kohdistuessa voimavaransa vain isostoimintaan, unohdetaan nuoret, jotka eivät koskaan lähteneet mukaan isostoimintaan.

Uskon, että nuorten tukeminen heidän kasvussaan ja itsenäistymisessään on niin kuntien kuin seurakuntien yhteinen tehtävä. Kirkko on ollut muutoksen edessä jo useita vuosia. Tulevaisuudessa en usko, että on olemassa samanlaista kirkkoa kuin mihin minä olen kasvanut. Yhteistyö kuntien kanssa on välttämätöntä. Se on eduksi nuorille ja nuoria varten nuorisotyötä tehdään. Oli kyseessä sitten varhaisnuori, nuori tai nuori aikuinen.

Kirkon ei tarvitse järjestää suuria tapahtumia nuoria varten, kirkon tulee olla läsnä. Ei pelkästään ihmisen merkittävien päivien kohdalla, vaan koko elämän kaaren ajan. Nuoret kaipaavat elämäänsä aikuista, tosi elämän kummia. Seurakunta ja sen työntekijät voisivat tarjota tämän nuorille. Se, että valtaosaa nuoria aikuisia ei kiinnosta seurakunnan tarjoama toiminta, ei tarkoita sitä, ettei nuoria aikuisia kiinnostaisi hengellisyys.

Nuorten aikuisten oikeudenmukaisuus ja tasa-arvon korostaminen on liberaalista kristillisyyttä. Kun minulta kysytään koulutustani, kerron valmistuvani sosionomiksi, mutta joudun miettimään lisäänkö saavani myös kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuuden. Kertoessani saavani kirkollisen pätevyyden, keskustelu saa usein negatiivisen sävyn. Nykypäivän mediakuva kirkosta, luo nuorille ja nuorille aikuisille negatiivisen kuvan. Nuorten aikuisten arvot eivät sovi yhteen konservatiivisen kristillisyyden kanssa. Tämä on muutosta vaativa asia kirkossa. Me elämämme 2010 lukua, miksi emme toisi kirkon tälle samalle vuosikymmenelle kunnioittaen vanhempaa ikäpolvea ja samalla luoden kirkkoa tuleville sukupolville.

Tämän opinnäytetyöprosessin pituus ja monet erivaiheet ovat ammatillisesti kasvattaneet minua. K-18 toiminta osoitti, ettei hyvin suunniteltu ole koskaan puoliksi tehty. Tämän näkyi niin itse syyskuisen tapahtuman peruutuksessa kuin eri ongelmien syntyessä kesken opinnäytetyön teon. Opinnäytetyöprosessin aikana pohdin paljon kuinka haasteet nuorten aikuisten kohtaamisessa ovat siirtyneet jo aikaisemmalle ikäkaudelle. Lisäksi, oman tähänastisen työkokemukseni pienemmässä seurakunnassa tehneenä, vertailin havaintojani Helsingin seurakuntayhtymän ja kotiseurakuntani välillä.

Opinnäytetyötä lukiessa tulisi muistaa, että työssä puhutaan vain helsinkiläisistä nuorista ja heidän suhtautumisesta kirkkoon. Palautetta olen opinnäytetyöstä saanut, että työ antaa negatiivisen kuvan ja sekä nostaa esiin kysymyksen: onko tilanne oikeasti näin paha? Helsingissä tilanne on ja Helsinki muuhun Suomen paikkakuntiin verrattuna on erilainen. Helsingin seurakuntayhtymä on todellisen haasteen edessä tarjota nuorille aikuisille seurakunta, jonka nuoret aikuiset haluavat osaksi omaa elämäänsä.

Opinnäytetyöpohjalta voisi suorittaa laajemman tutkimuksen, jossa olisi mukana eri seurakuntien nuoria aikuisia. Tutkimuksessa kerättäisiin tietoa nuorten aikuisten suhteesta kirkkoon sekä heidän tärkeitä elämänkysymyksiä. Tutkimuskysymykset tehdessä Suomen eri seurakuntien nuorille aikuisille antaisi tutkimus suuntaa antavan tiedon Suomen nuorten aikuisten suhteesta kirkkoon ja sen toimintaan.

Opinnäytetyön tekemiseen motivoi oma kiinnostus aiheesta ja ymmärrys nuorten aikuisten jäsenyyden heikkoudesta Helsingissä. Tulevana nuorisotyönammattilaisena uskon opinnäytetyön antavan minulle eväitä tekemään mahdollisimman nuorisolähtöistä työtä ja tekemään työtä nuoria varten. Toivon, tulevaisuuden ammatissani pystyväni toteuttamaan Aila Mäkisen ajatusta uudistettavasta kirkosta:

Nuoret tulisi ottaa rohkeasti ja ehdottomasti mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Uskaltaa rohkeasti vaihtaa kirkon kokoustoimintaa sekä tehdä mieletön asennemuutos ja uskaltaa todella luottaa nuoriin. (Mäkinen, henkilökohtainen tiedonanto 16.2.2015)

LÄHTEET

- Akava i.a. Korkeasti koulutettujen työttömyys helmikuu 2015. Viitattu 12.4.2015.
http://www.akava.fi/tyoelama/akavalaiset_tyoelamassa/tyottomyystilatot/1._korkeasti_koulutettujen_tyottomyys?gpid_9929=15067#gallery_9929
- Cacciatore, Raisa 2007. Aggression portaat – Opetusmateriaali kouluille. Helsinki: Opetushallitus.
- Cassiatore, Raisa 2014. Nuorten seurakunta suhteen kehittäminen. Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck. Seminaarissa 19.11.2014.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja C. Katsauksia ja aineistoja 17. Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Eskola, Jari; Vastamäki, Jaana 2007. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa Juhani Aaltonen & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: PS-kustannus. 25–43.
- Eskola, Jari; Saarela-Kinnunen, Maria 2007. Tapaus ja tutkimus = tapaustutkimus? Teoksessa Juhani Aaltonen & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: PS-kustannus. 184–195
- Haastettu Kirkko 2012. Haastettu kirkko – Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2008–2011. Porvoo: Bookwell Oy.
- Halme, Lasse 2008. Uskonto ja kasvatus vuotovaikutuksessa. Helsinki: LK-KIRJAT.

- Hamarus, Päivi 2006. Koulukiusaaminen ilmiönä. Yläkoulun oppilaiden kokemuksia kiusaamisesta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Hamarus, Päivi 2012. Haukku haavan tekee. Puhutaan yhdessä kiusaamisesta. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Hauta-Aho, Hanna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. Kirkosta kiinni! Helsinki: Kirjapaja.
- Helenius, Timo 2005. Apostolien jalanjäljissä – nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 339–351.
- Helsingin Sanomat 4.11.2014. Kysely: Työttömät nuoret toivovat työvoimatoimistolta enemmän tukea. Viitattu 10.4.2014.
<http://www.hs.fi/kotimaa/a1414995445980>
- Helsingin seurakuntayhtymä i.a. Yhteinen hallinto. Viitattu 13.2.1015.
<http://www.helsinginseurakunnat.fi/yhteinenhallinto.html>
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko; Sajavaara, Paula 2013. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.
- Horppu, Sari; Leppämäki, Päivi; Nurmiraanta, Hanna 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja.
- Jutila, Juha; Kallinen, Eija; Lampenius, Simon; Lehtinen, Katja; Ojala, Sami; Syrjä-Turpeinen, Sirpa; Taavitsainen, Tiina; Tukeva, Pekka; Tähkäpää, Ari 2013. Nuoret seurakuntalaiset – Suomen ev.lut. kirkkohallituksen julkaisuja. Helsinki: Kirkkohallitus.

Junttila, Niina 2015. Kavereita nolla – Lasten ja nuorten yksinäisyys. Helsinki: TAMMI.

Kerettiläinen 2014. Juhlat. Kirkko & Kaupunki 33/2014, 20.

Kirkkolaki 1993/1054, 26.22.1993. Viitattu 13.2.2015.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054#L11>

Kronqvist, Eeva-Liisa & Pulkkinen, Minna-Leena 2007. Kehityspsykologia – matkalla muutokseen. Helsinki: WSOY.

Kumpulainen, Ilona 2005. Se ei oookkaan et mummot ja papat rukoilee hartaina – Kalliolaisten nuorten aikuisten näkemyksiä kirkon toiminnasta. Diakonia ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Kuusinen, Jorma 1995. Nuorten aikuisten kehitystehtävät, onnellisuus ja kehityksen hallinta. Teoksessa Paula Lyytinen; Mikko Korkiakangas & Heikki Lyytinen (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY, 311–321.

Laitio, Tommi 2014. Näkemyksiä helsinkiläiseen nuoreen – seminaarissa 16.9.2014. Helsingin seurakuntayhtymä.

Laitio, Tommi 2014. Sukupolvi kerrallaan. Nuorisotutkimus 32 vuosikerta 2/2014, 34–42.

Lindblom-Yläne, Sari; Paavilainen, Eija; Pehkonen, Leila; Ronkainen, Suvi 2014. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Mannerheimin lastensuojeluliitto 27.12.2010. Yhteisvastuukeräys 2011 nuorten yksinäisyyden torjumisen hyväksi. Viitattu 13.4.2015.
<http://reisjarvi.mll.fi/?x103997=116724>

- Mikkola, Teija 2006. Jäsenyyden rajalla – Mikä kirkossa vieraannuttaa? Mikä vetoaa? Teoksessa Teija Mikkola; Kati Niemelä & Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Jyväskylä: Kirkon tutkimuskeskus, 192–249.
- Mikkola, Teija; Niemelä, Kati; Petterson, Juha 2006. *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Jyväskylä: Kirkon tutkimuskeskus.
- Mäkinen, Aila A 2014. *Nuoriso- ja kouluyhteistyö*, Helsingin seurakuntayhtymä. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto
- Mäkinen, Aila B 2014. *Nuoriso- ja kouluyhteistyö*, Helsingin seurakuntayhtymä. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto 28.8.
- Mäkinen, Aila C 2015. *Nuoriso- ja kouluyhteistyö*, Helsingin seurakuntayhtymä. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto 16.2.
- Niemelä, Kati 2006. Nuorten aikuisten suhtautuminen kirkkoon. Teoksessa Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson, Juha (toim.) *Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Jyväskylä: Kirkon tutkimuskeskus, 43–65.
- Niemelä, Kati 1.9.2014. Y-sukupolven suhde kirkkoon on muuttunut. Viitattu 21.1.2015. <https://tietoanuorista.fi/y-sukupolven-suhde-kirkkoon-on-muuttunut/>
- Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006. Viitattu 21.1.2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea; Ruoppila, Isto 2014. *Ihmisen psykologinen kehitys*. Jyväskylä: Pc-kustannus.

Rippikouluprosessin palvelutasotutkimus 2014. Tutkimusraportti versio 0,9.
Helsinki: JS Partners Oy.

Suomen evankelisluterilainen kirkko A i.a. Seurakuntien jäsenistö 2014. Viitattu
19.2.2015.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3D45B8>

Suomen evankelisluterilainen kirkko B i.a. Rippikoulut ja rippikoulun käyneet
koko kirkko 2014. Viitattu 31.3.2015.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3F24FC>

Suomen evankelisluterilainen kirkko C i.a. Varhaiskasvatus- nuoriso- ja
rippikoulutyön tilastot 2007–2012. Viitattu 19.2.2015.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp2?open&cid=Content2368E6>

Tornivaara, Sanna-Maaria 2007. Yhteys pätkii. Nuori aikuinen seurakunnan
haasteena. Kristillinen kasvatus 4/2007, 10–13.

Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck A 2014. 18-vuotiaiden synttärkampanjan
toimivuus. Nuorelle parasta työseminaarissa 19.9.2014.

Tutkimus- ja konseptitoimisto Funck B 2014. Nuorten seurakuntasuhteen
kehittäminen. Seminaarissa 19.11.2014

Uskosta osallinen? Nuorten aikuisten asema, merkitys ja tehtävä kirkossa.
Nuoret aikuiset – työryhmän mietintö. Sarja C2006:3. Viitattu 21.1.
2015. Helsinki: Kirkkohallitus.

Yhteisvastuu i.a. Yhteisvastuu 2016 auttaa syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja
nuoria. Viitattu 13.4.2015. [http://yhteisvastuu.fi/fi/ajankohtaista/297-
yhteisvastuu-2016-auttaa-syrjaytymisvaarassa-olevia-lapsia-ja-
nuoria](http://yhteisvastuu.fi/fi/ajankohtaista/297-yhteisvastuu-2016-auttaa-syrjaytymisvaarassa-olevia-lapsia-ja-nuoria)

LIITE 1: TYÖNTEKIJÄHAASTATTELUNRUNKO

- 1) Mitkä luulet olevan syyt viime syyskuisen K-18 -synttärिताhtuman peruutukseen?
- 2) Tutkimus- ja konseptitoimisto Funckin tekemässä parihaastattelussa nuoret nostivat vahvasti neljä (4) teemaa esille. Kommentoi teemoja ja pohdi miksi nuoret nostivat juuri nämä teemat esille?
  - a. Koulukiusaaminen
  - b. Yksinäisyys
  - c. Työllistyminen
  - d. Vapaaehtoistyö
- 3) Mitä sinun mielestä kirkon tulisi tehdä, jotta nuoret aikuiset säilyttäisivät/löytäisivät yhteyden kirkkoon?